

Psychologické a psychiatrické důsledky katastrof a epidemií společné rysy Covidu a radiačního ohrožení

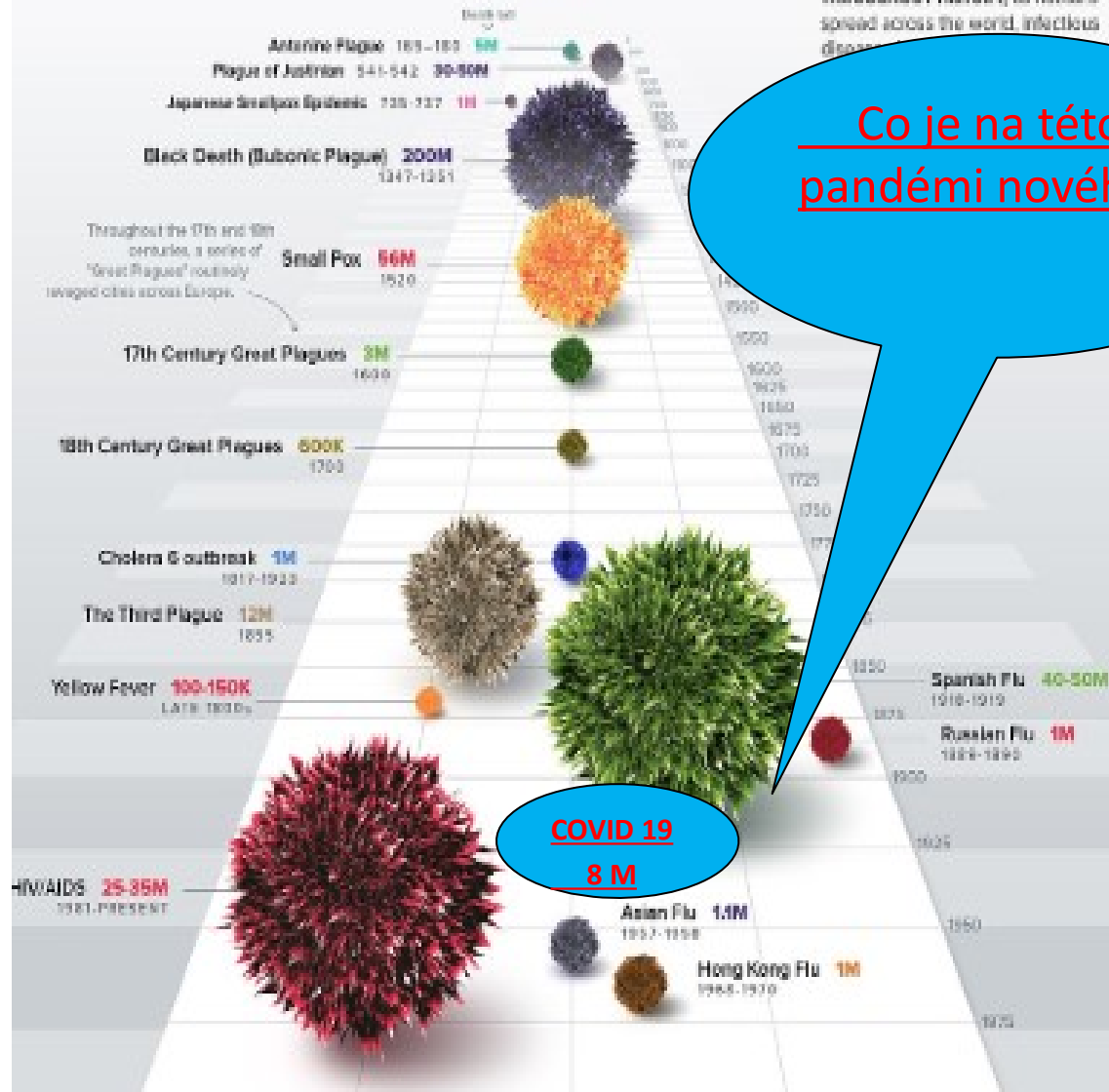
VEVERAJ@fnplzen.cz

HISTORY OF PANDEMICS

PAN-DEMIC (of a disease) prevalent over a whole country or the world.

THROUGHOUT HISTORY, as humans spread across the world, infectious diseases

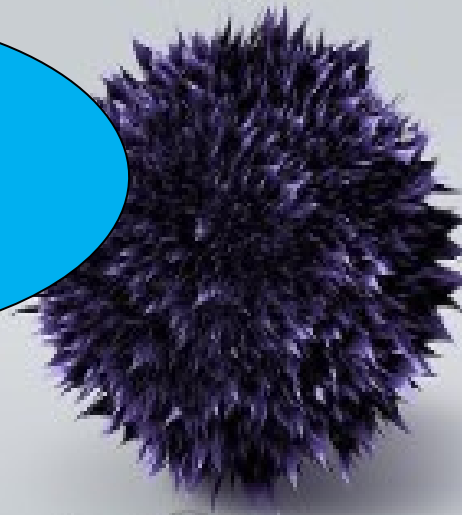
Co je na této pandémii nového?

DEATH TOLL [HIGHEST TO LOWEST]

5% of World, officially a pandemic according to WHO
 It's hard to calculate and compare the impact of COVID-19 because that it takes a while to calculate, we have to wait for it...

200M
 Black Death (Bubonic Plague)
 1347-1351

The plague originated in rats and spread to humans via infected fleas.

The outbreak wiped out 30-50% of Europe's population. It took more than 200 years for the continent's population to recover.

56M
 Small Pox
 1520

Smallpox killed an estimated 90% of Native Americans. In Europe during the 1800s, an estimated 400,000 people were being killed by smallpox annually. The first ever vaccine was created to ward off smallpox.

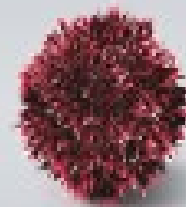
40-50M
 Spanish Flu
 1918-1919

30-50M
 Plague of Justinian
 541-542

The death toll of this plague is still under debate as new evidence is uncovered, but many think it may have helped hasten the fall of the Roman Empire.

25-35M
 HIV/AIDS
 1981-PRESENT

12M
 The Third Plague
 1855

5M
 Antoine Plague
 161-181

3M
 17th Century Great Plagues
 1630

1.1M
 Asian Flu
 1957-1958

1M
 Bubonic Plague
 1347-1351

1M
 Hong Kong Flu
 1968-1970

1M
 Cholera 6 outbreak
 1817-1823

A series of Cholera outbreaks spread around the world in the 1800s killing millions of people. There is no solid consensus on death tolls.

HISTORY OF PANDEMICS

PANDEMIC (of a disease) prevalent over a whole country or the world.

THROUGHOUT HISTORY, as humans spread across the world, diseases

DEATH TOLL

[HIGHEST TO LOWEST]

1/3 of March, officially a pandemic according to WHO. It's hard to calculate and compare the impact of COVID-19 because that it takes so long to medicine, we have to wait writing it...

200M

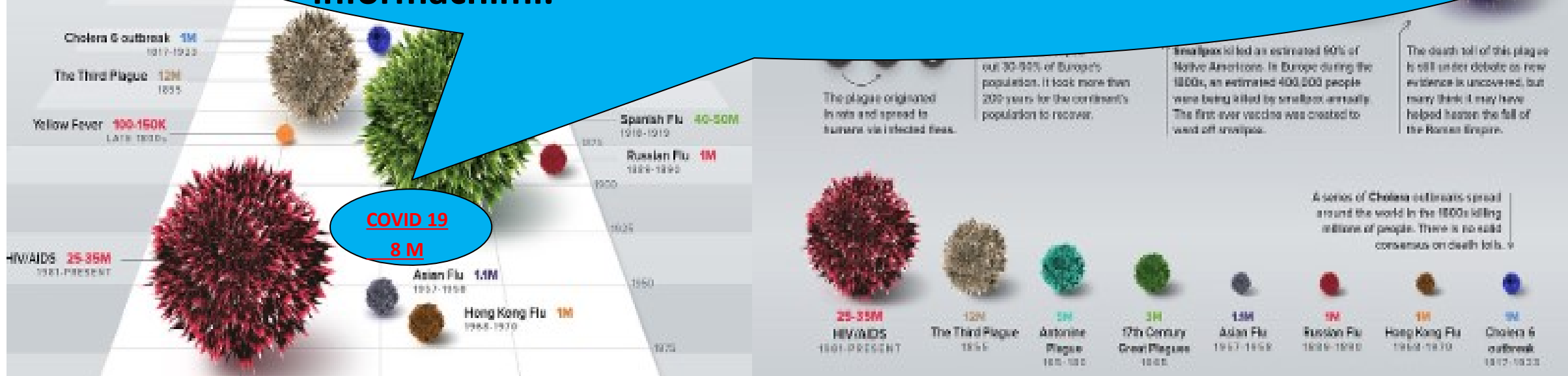
Black Death (Bubonic Plague)
1347-1351

Infodemie - WHO, Feb. 2020

Šíření nadměrného množství informací o určitém problému, často neověřených a zavádějících

Kromě lékařských prostředků musíme bojovat také prostředky informačními.

COVID 19
8 M

Zesilují se v krizích spíše celospolečenské negativní vlastnosti? Jako třeba bezohlednost?

Nebo

se naopak může vytvořit celospolečenské semknutí?

Konspirační teorie jako přirozená součást pandemií

Vojtěch Pišl¹, Jan Vevera¹⁻³

¹Psychiatrická klinika LF UK a FN Plzeň

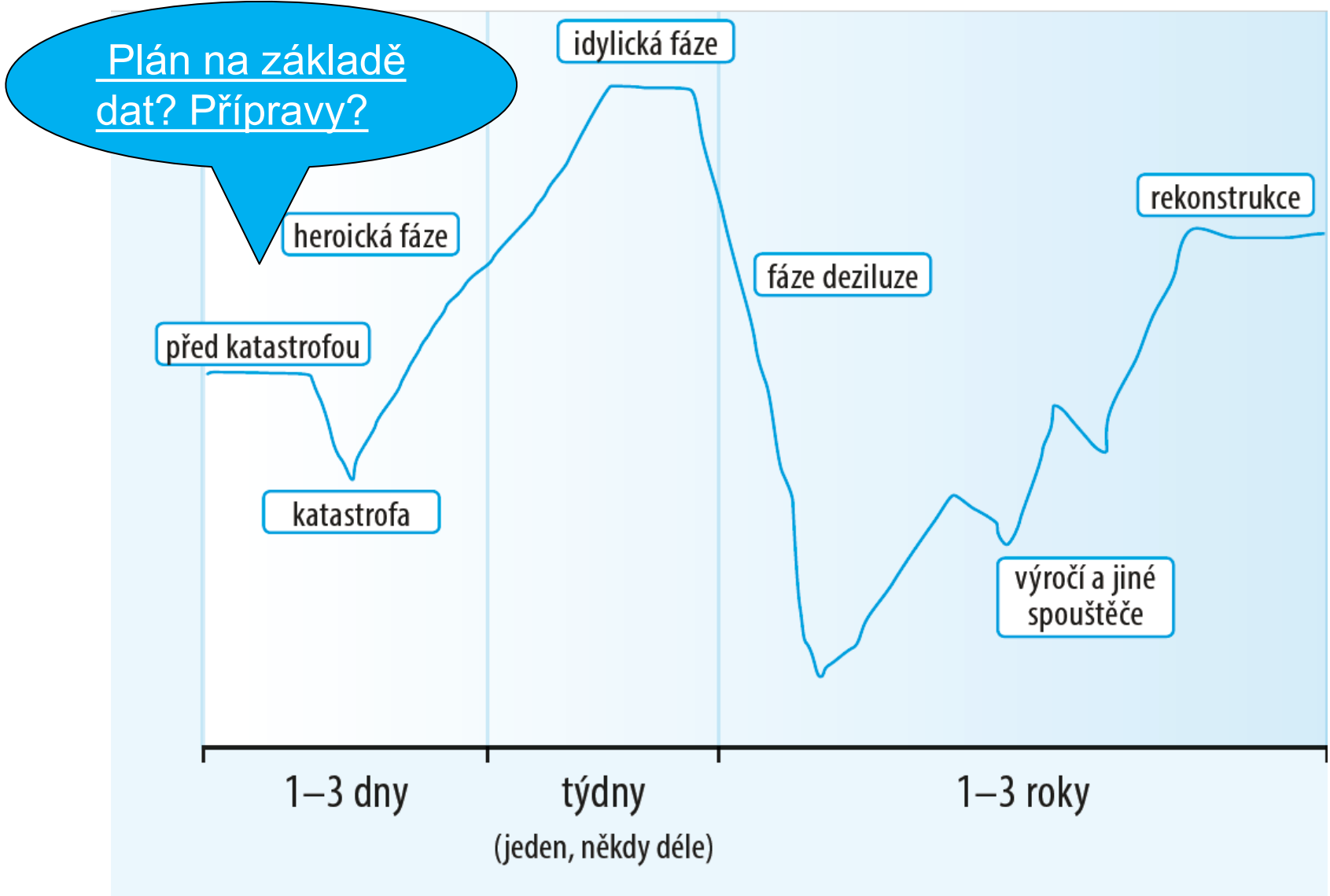
²Katedra psychiatrie IPVZ, Praha

³Psychiatrická klinika 1. LF UK a VFN v Praze

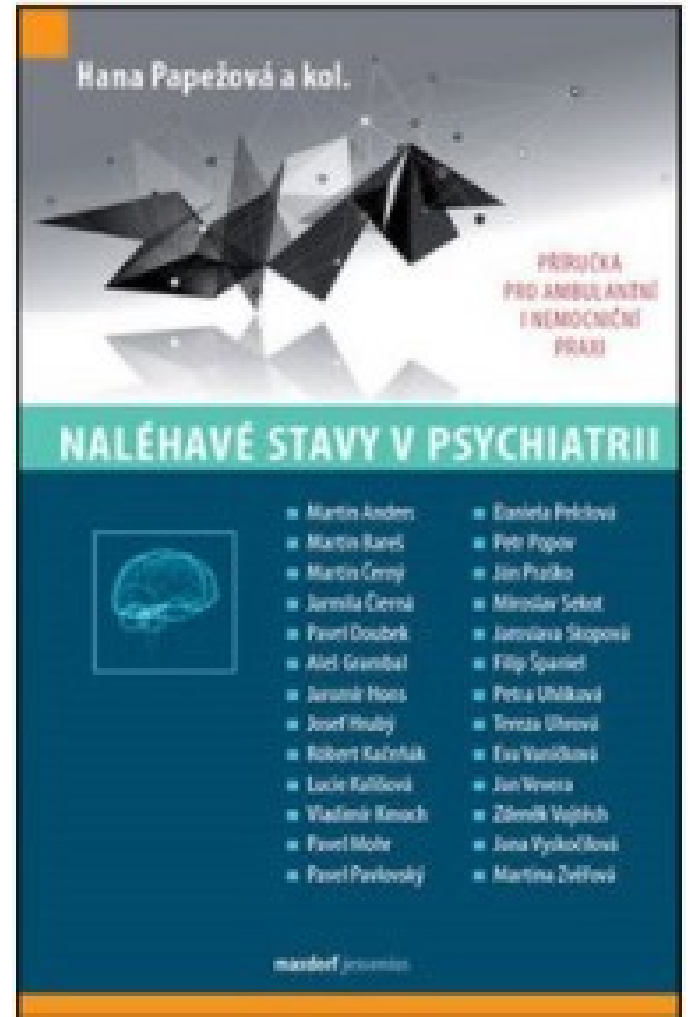
Čas. Lék. čes. 2021; 160: 37-39

Obr. 1 Fáze reakce na katastrofy (upraveno dle: 18)

Obr. 10.1 Průběh vyrovnávání se s katastrofou

Před katastrofou je nutné plánovat na základě odborných podkladů.

Ty mají dodat odborníci a politici je mají diskutovat a rozhodnout.

Jak poznat odborný podklad? I odborníci mohou publikovat neodborné texty.

Obecněji, jaký je rozdíl mezi lékařem a šarlatánem?

Jak poznat odborný podklad?

Není to ve výsledcích.

Ty mohou mít oba dobré nebo špatné,
ale v metodě, jakou k výsledkům dojdou.

- Metodika
- Výsledky
- Diskuse

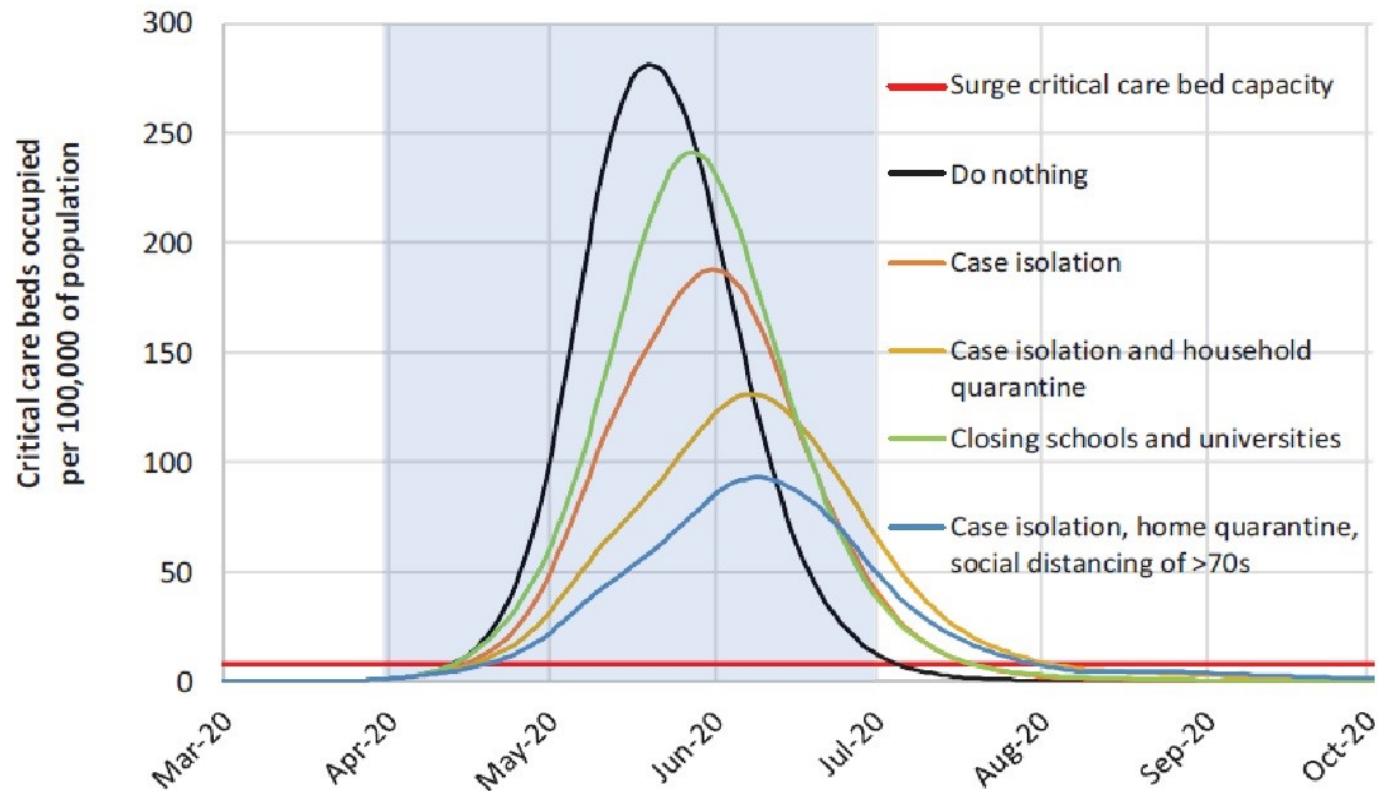
Konflikt zájmů

Když odborník prohlašuje nepodložené věci v běžných masmediích, nehrozí mu v Čechách nic, za nic neručí, **konflikt zájmů přiznávat nemusí**. Pak se nelze divit, že místo aby odborníci nesli svou kůži na trh v seriózních vědeckých časopisech, píší své dojmy na web a do novin.

Budte skeptičtí k „odborníkům“, kteří nejsou schopni publikovat v odborném tisku a místo toho se honí po popularitě či zisku na webu.

Před katastrofou

Studie týmu N. Ferguson a různých možných scénářích obrátila na jaře 2020 politiku britské vlády o 180%

Impact of non-pharmaceutical interventions (NPIs) to reduce COVID19 mortality and healthcare demand
Neil M Ferguson et al 2020, www.imperial.ac.uk/media/imperial-college/medicine

**A jak to probíhala příprava v ČR?
Neviděli jsme žádné smysluplné krizové scénáře a modely
různých forem intervencí a jejich důsledků.**

KOMENTÁŘ

Česko zachránil před koronavirem tajemný muž

LENKA ZLÁMALOVÁ

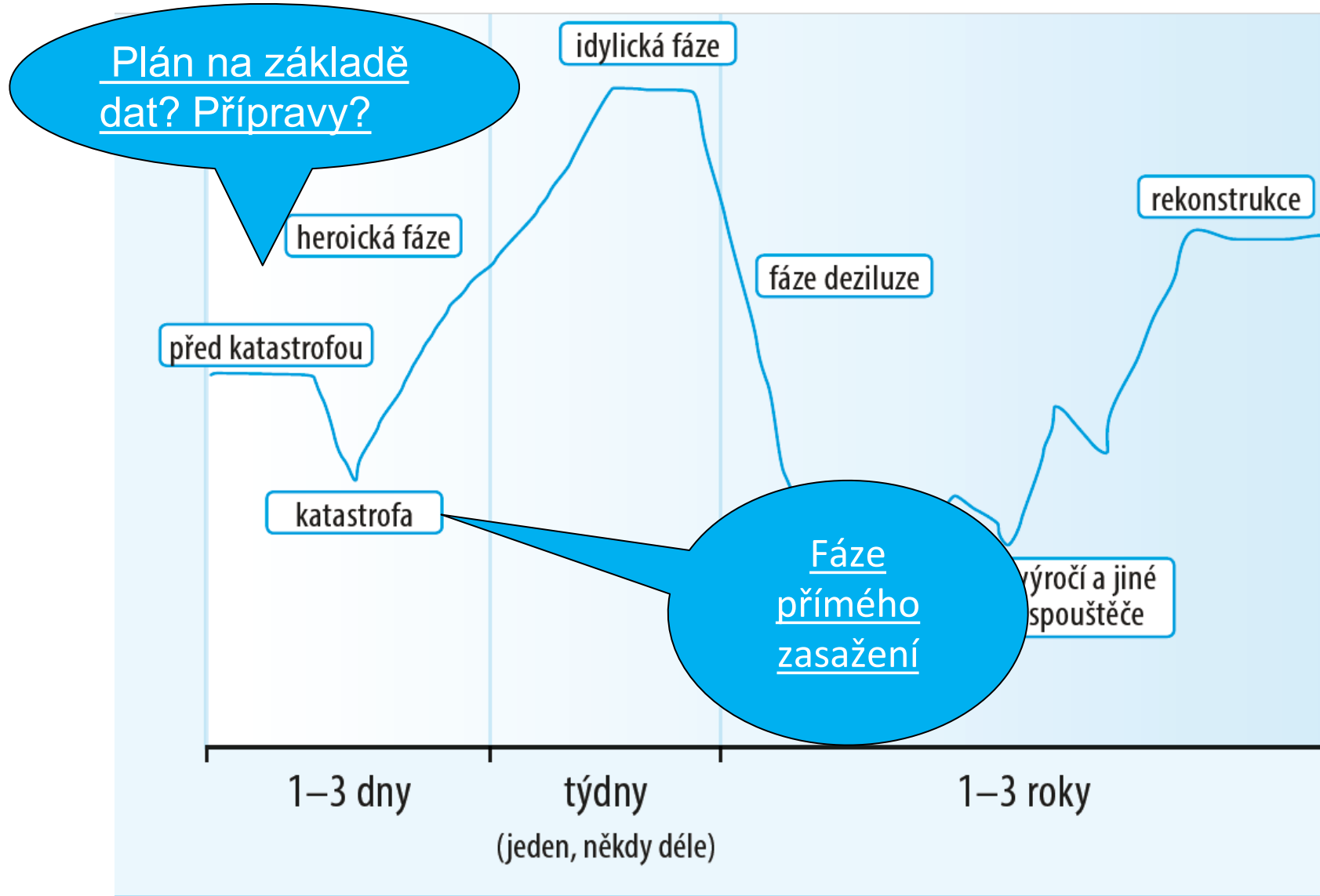
15. května 2020

 Google Bookmark

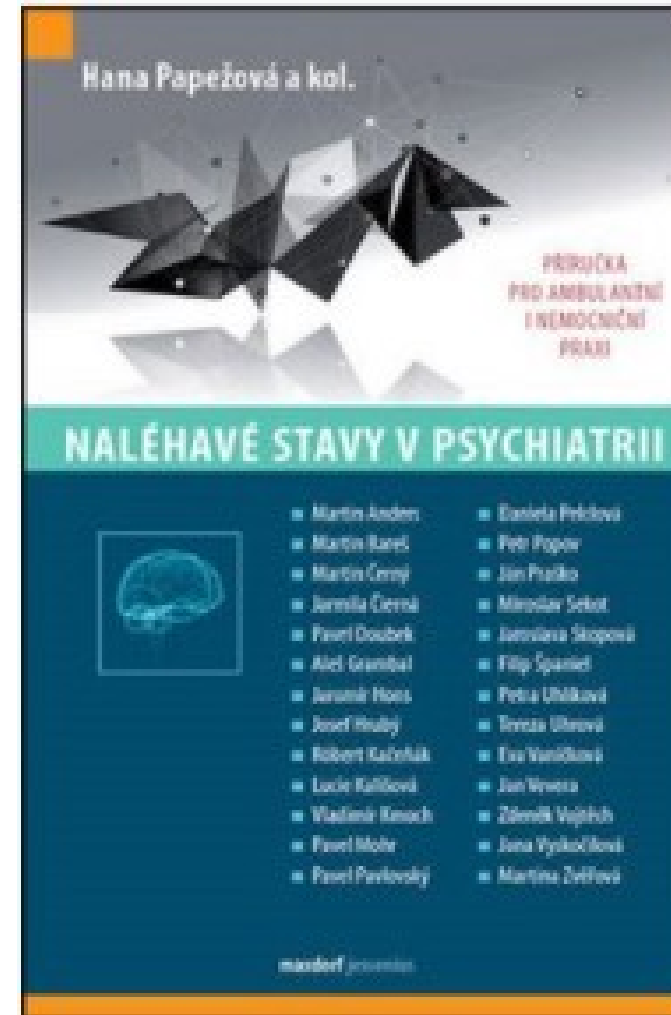
 Facebook 1.4K

 Více... 40

Koronavirová krize naplno ukázala, jak moc je vláda Andreje Babiše posedlá utajováním všeho, co se dá. Už je toho tolik, že se dá skoro říct, že tu krizi k utajování všeho možného zneužila. Babišův spolek ANO v tom

Obr. 10.1 Průběh vyrovnávání se s katastrofou

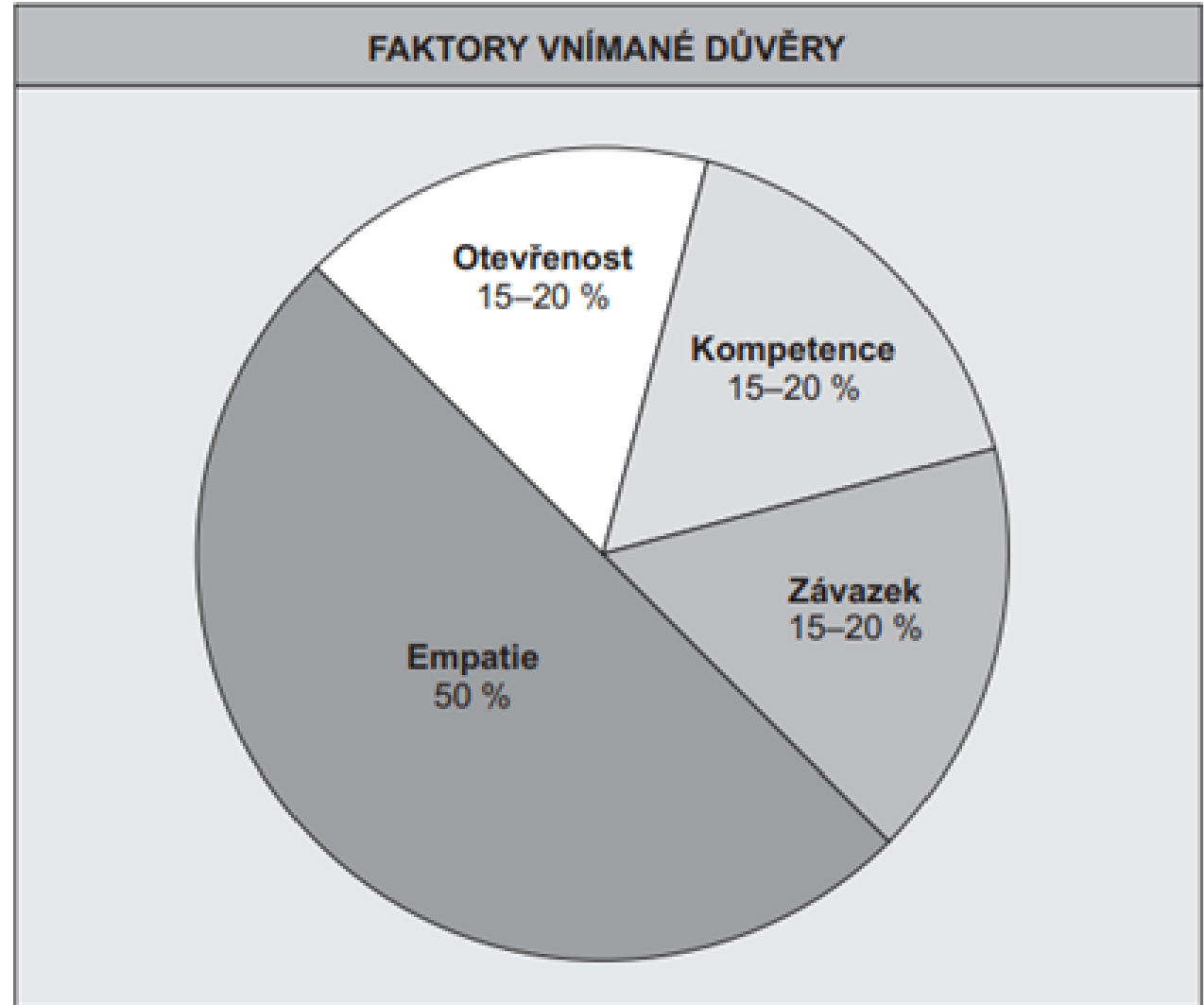
Co dělat ?

Při pandemii je nutné empaticky poskytnout pravdivé informace.

Tajit co nejméně.

Demonstrovat kompetence.

Představit plán jak situaci řešit. Včetně přiznání očekávaných ztrát.

Co dělat?

- Rozmyslete si hraní s emocemi a válečnickou rétoriku. Vyvolává strach.
- To je emoce. Ty na racionální argumenty rychle nereagují.
- Vztít lidem, kteří rozpoutávají paniku anonymitu.
- Humor.

Válčí se s virem

Mobilizovalo se do voleb. Bojuje se s inflancí.

Jen do Afganistanu se jezdí na MISE!!!!

- **Převzmete kontrolu**
Leo Eitinger

“Svou porci chleba v Osvětimi jsem nesnědl hned, ale každou hodinu jsem si bral malý drobek “

Získat kontrolu je velmi silný psychologický faktor. Vždyť s ním vyhráli i Brexitáři

Fáze Heroická a idylická

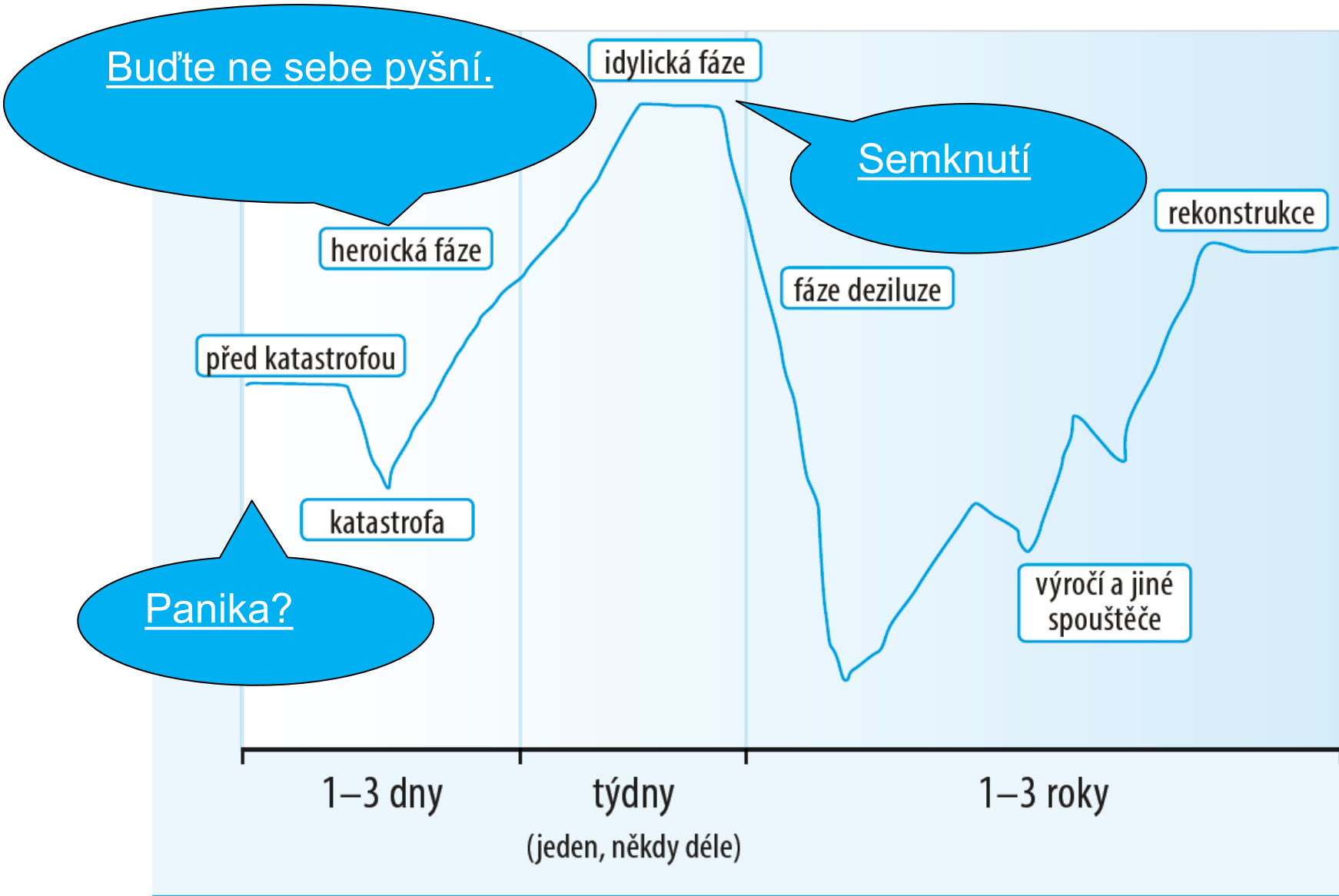
- Postižené komunity se většinou semknou a mobilizují vnitřní rezervy
- Identifikace s oběťmi a hrdiny katastrofy
- Hrozí ale též riziko retraumatizace, proto by se zpravodajství mělo vyhnout expresivním záběrům a dramaturgickým komentářům.

Fáze přímého zasažení

- Ve fázi přímého zasažení je zásadní rychlé a zodpovědné rozhodování. Postižení nemají zůstat pasivní.

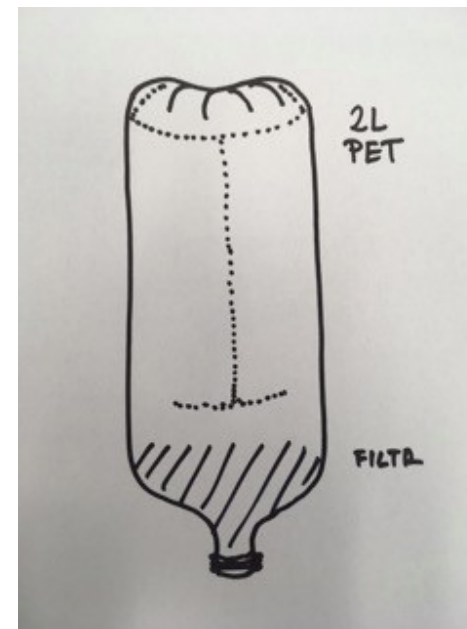
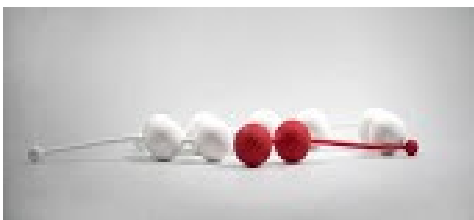

**Klid je stejně nakažlivý
jako panika**

Obr. 10.1 Průběh vyrovnávání se s katastrofou

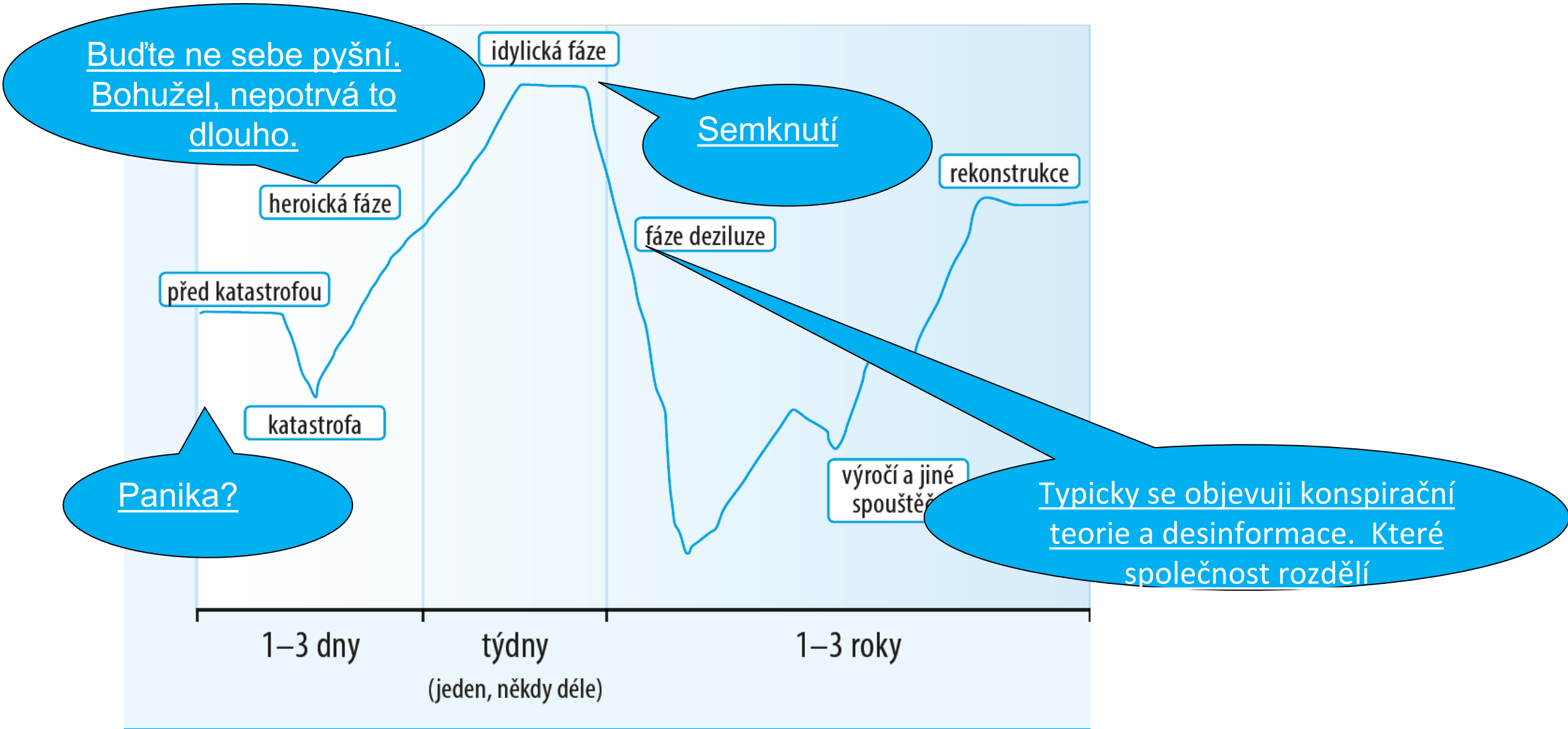
Fáze Heroická a idylická

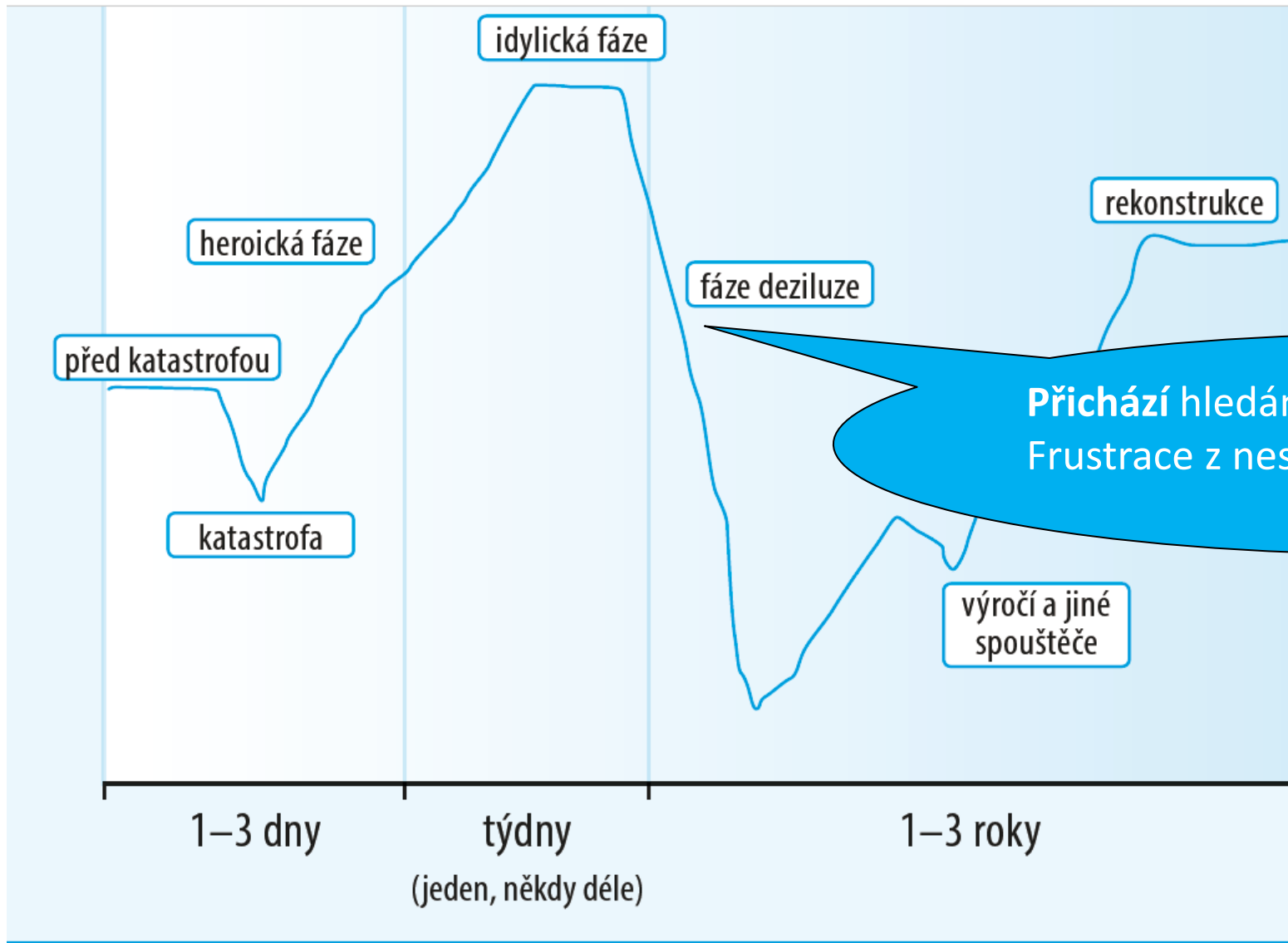
Anna Marešová, „Královna vibrátorů“
jak se najednou hodí látka na pytlíčky
pro venušiny kuličky!..

[.#mamidíky](#)   [#whoopdedoocz](#)

Rektor ČVUT Vojtěch Petráček vymyslel jednoduchý
návod, jak si vyrobit masku doma
Pro okamžitou potřebu připravil model filtru + štítu, který
se dá udělat doma

Obr. 10.1 Průběh vyrovnávání se s katastrofou

**Přichází hledání viníků a obětních beránků.
Frustrace z nesplněných slibů a očekávání..**

Obr. 10.1 Průběh vyrovnávání se s katastrofou

Agresivita lidí se v době pandemie stupňuje. S napadáním zdravotníků i strážníků mají zkušenosti v nemocnicích i na služebnách po celém Česku.

(Zdroj: ČT24 - 6. 12. 2021)

Jak vypadá frustrace

Zatímco při loňské vlně koronaviru lidé pekli zdravotníkům cukroví a nosili jim ovoce, dnes je situace opačná. Personál nemocnic čelí agresivnímu chování. Příkladem může být ohrožování zdravotníků v Benešově nožem a střelnou zbraní nebo poškození aut před kladenskou nemocnicí.

(Zdroj: <https://www.extra.cz> 3. 12. 2021)

Agresivita roste. Devět z deseti zdravotníků se setkalo s násilím od pacienta. Nejvíce útoků míří na sestry. Vysoká míra násilí se ale objevuje i v prostředí záchranných služeb, akutních a urgentních příjmů a ambulancí či psychiatrie.

(Zdroj: denik.cz 27. 11. 2021)

Fáze deziluze a zklamání

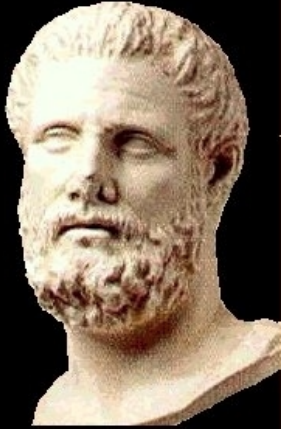
Nejsou kolaterální ztráty
větší než dopad viru?

Primum nil nocere!

Máme chránit společnost nebo jednotlivce?

**The first commandment of
a doctor: do
no harm**

~ Hippocrates ~

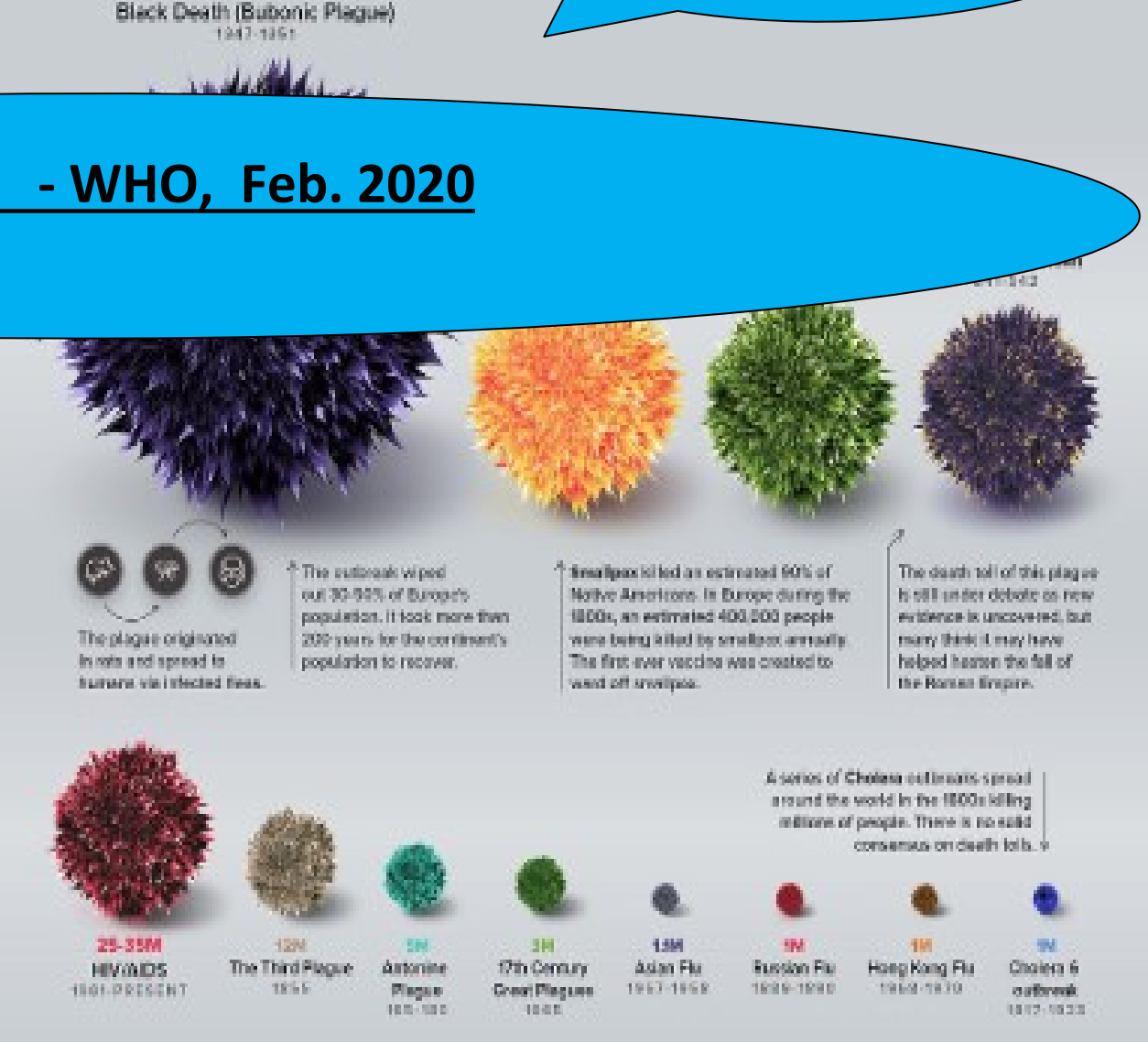
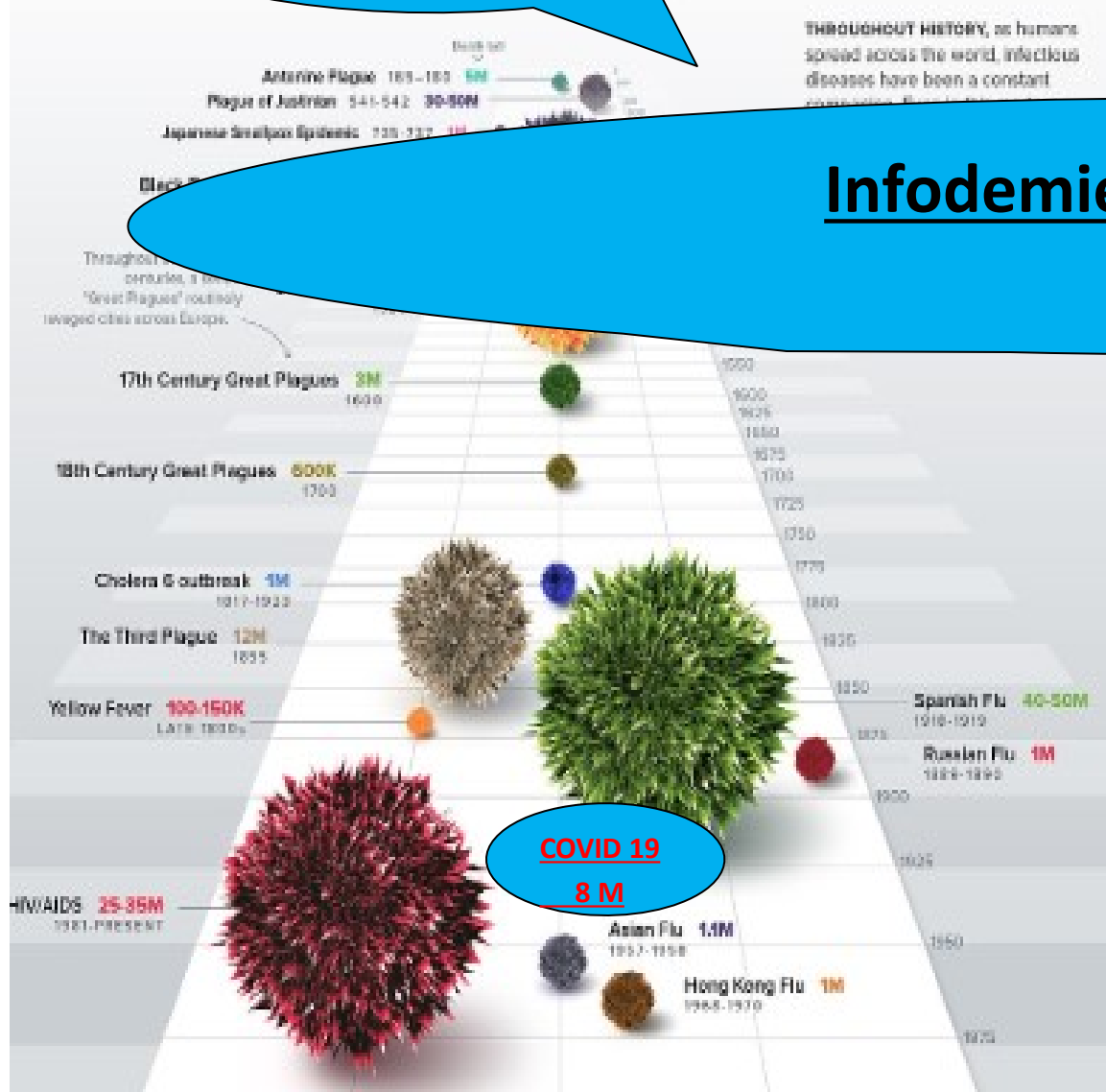

PERSPEKTIVA
VEŘEJNÉHO ZDRAVÍ?

MICS

PERSPEKTIVA
INDIVIDUÁLNÍCH
SVOBOD?

Infodemie - WHO, Feb. 2020

Konspirační teorie jako přirozená součást pandemií

Vojtěch Pišl¹, Jan Vevera¹⁻³

¹Psychiatrická klinika LF UK a FN Plzeň

²Katedra psychiatrie IPVZ, Praha

³Psychiatrická klinika 1. LF UK a VFN v Praze

Čas. Lék. čes. 2021; 160: 37-39

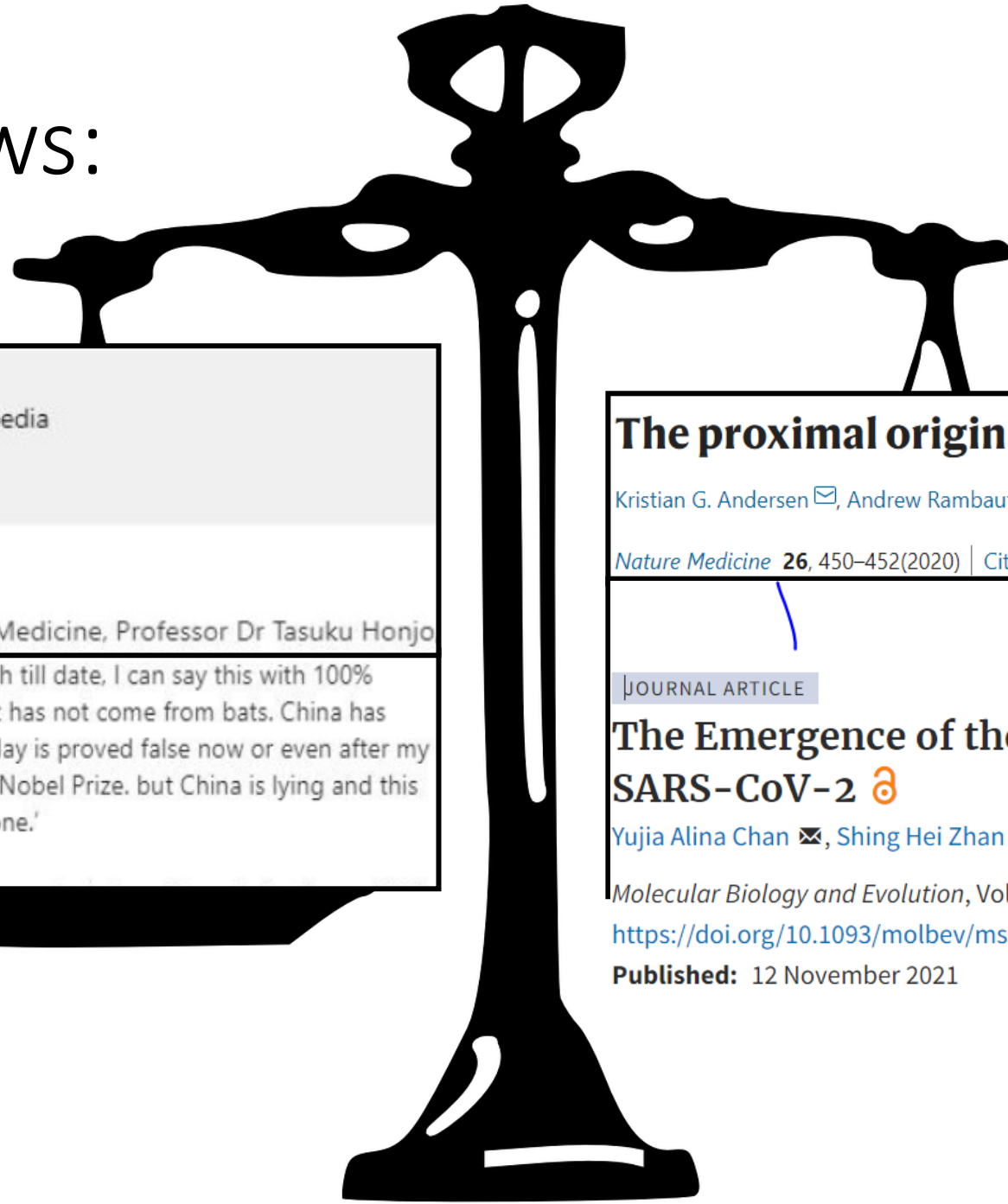
Obr. 1 Fáze reakce na katastrofy (upraveno dle: 18)

Jak vznikají konspirační teorie?

Vznik konspiračních teorií vychází z

1. Záměrných fake news a omylů v médiích
2. Přirozené lidské potřeby hledat vysvětlení

Fake news:

 Tasuku Honjo - Wikipedia
en.m.wikipedia.org

SHOCKING ↻

Japan's professor of Physiology or Medicine, Professor Dr Tasuku Honjo

Based on all my knowledge and research till date, I can say this with 100% confidence that Corona is not natural. It has not come from bats. China has manufactured it. if what I am saying today is proved false now or even after my death, the government can w/draw my Nobel Prize. but China is lying and this truth will one day be revealed to everyone.'

👍👍👍👍

The proximal origin of SARS-CoV-2

Kristian G. Andersen , Andrew Rambaut, W. Ian Lipkin, Edward C. Holmes & Robert F. Garry

Nature Medicine **26**, 450–452(2020) | [Cite this article](#)

JOURNAL ARTICLE

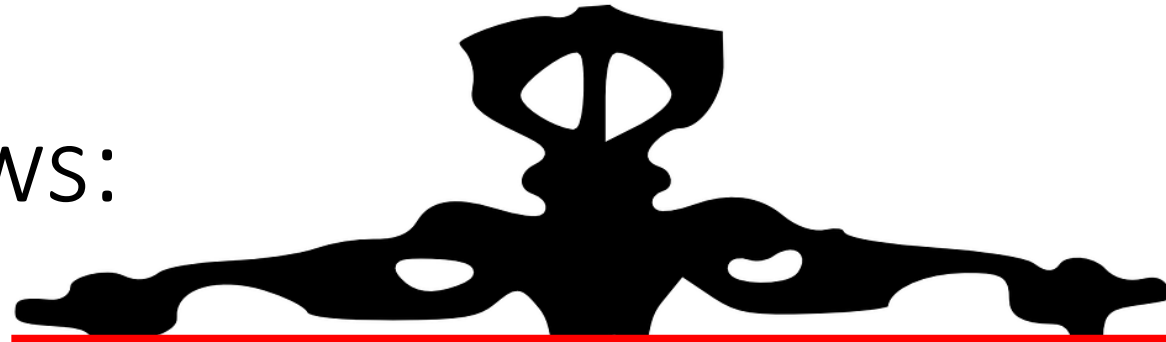
The Emergence of the Spike Furin Cleavage Site in SARS-CoV-2

Yujia Alina Chan , Shing Hei Zhan [Author Notes](#)

Molecular Biology and Evolution, Volume 39, Issue 1, January 2022, msab327,
<https://doi.org/10.1093/molbev/msab327>

Published: 12 November 2021

Fake news:

Tasuku Honjo - Wikipedia
en.m.wikipedia.org

SHOCKING

Japan's professor of Physiology of M

Based on all my knowledge and research
confidence that Corona is not natural. It
manufactured it. if what I am saying today
death, the government can w/draw my M
truth will one day be revealed to everyone!

The posts have been shared thousands of times on social media in many languages and recently by the high-profile British businessman, Lord Sugar.

We think the first post was in India and then spread to a Nigerian page where it went viral.

But Prof Honjo, 2018 winner of the Nobel Prize for physiology or medicine, has made no such remarks.

In a statement published on the website of Kyoto University, he said he was "greatly saddened" that his name had been used to spread "false accusations and misinformation".

analyses clearly show that SARS-CoV-2 is not a laboratory construct or a purposefully manipulated virus.

CoV-2

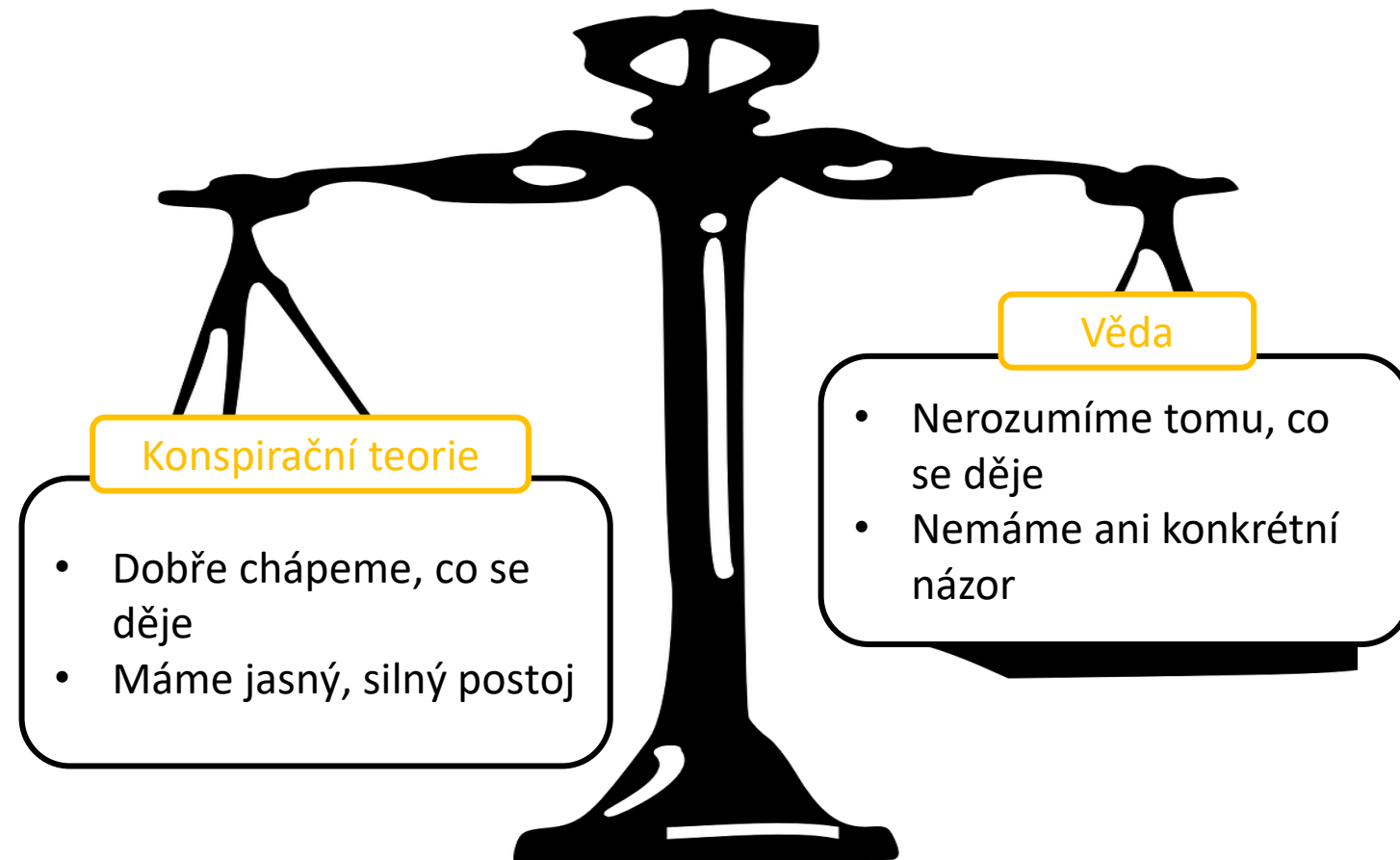
ard C. Holmes & Robert F. Garry

ct humans; SARS-CoV, MERS-CoV and
NL63, OC43 and 229E are associated
duced about the origin of SARS-CoV-2
a perspective on the notable features
which they could have arisen. Our

Kognitivní motivy konspiračních teorií

- Potřeba chápat svět okolo sebe

- Porozumět vědě je obtížné, chápání COVIDu jako podvodu je jednodušší
- Víra v konspirační teorie je silnější v případě nejistoty, pokud se udávají závažné věci, pro které nestačí každodenní, obyčejná vysvětlení
- Konspirační teorie byly spojeny i s pocitem nudy

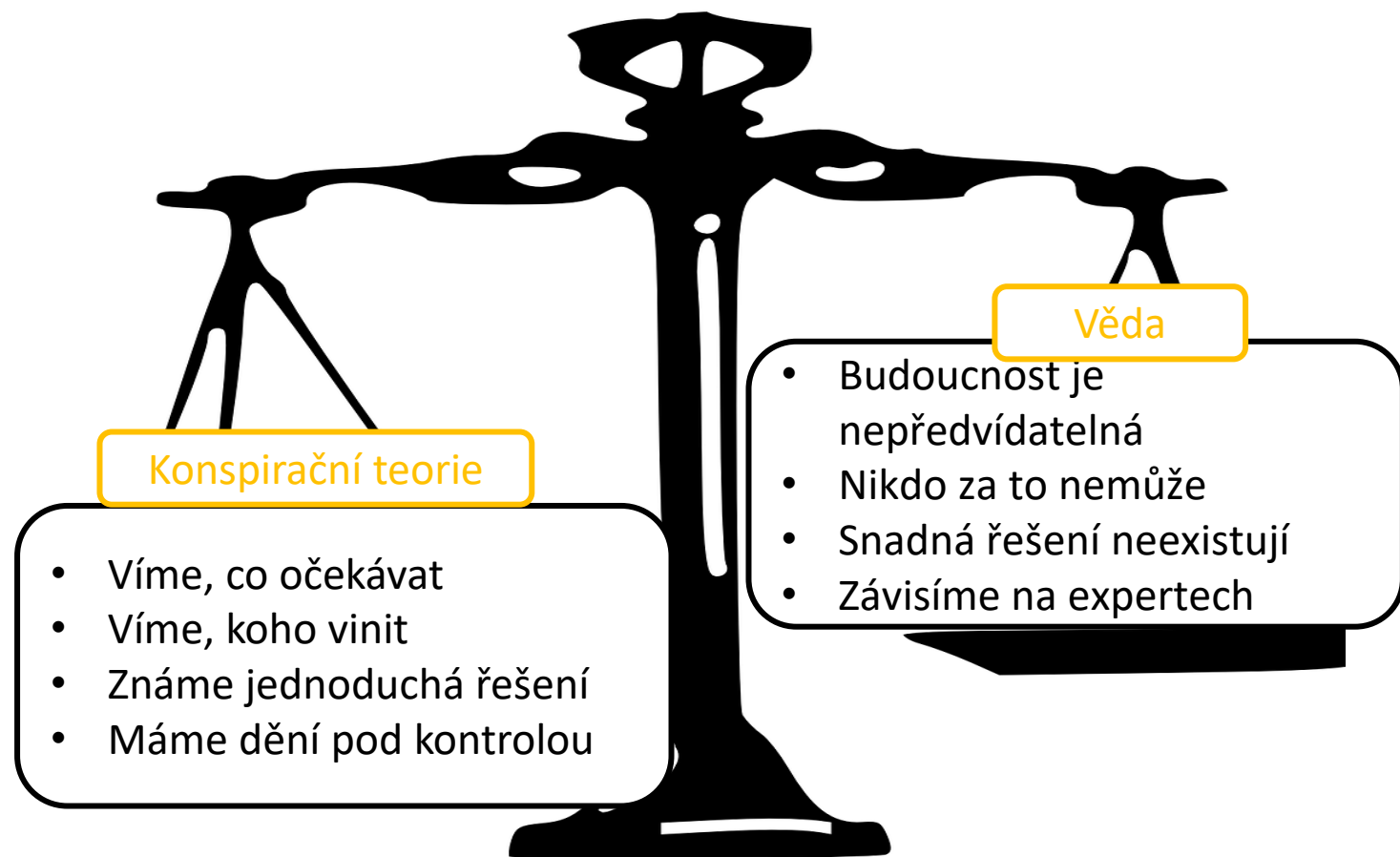
Existenciální motivy konspiračních teorií

Kontrola a jistota:

Pokud virus neexistuje nebo není tak nebezpečný,

- Nemusíme se cítit ohroženi virovou nákazou
- Dění kolem nás nezávisí na biologické hrozbě, které nerozumíme, ale na nějakých podvodech, proti nimž můžeme bojovat

Víra v konspirační teorie souvisí s pocity bezmoci a s úzkostí

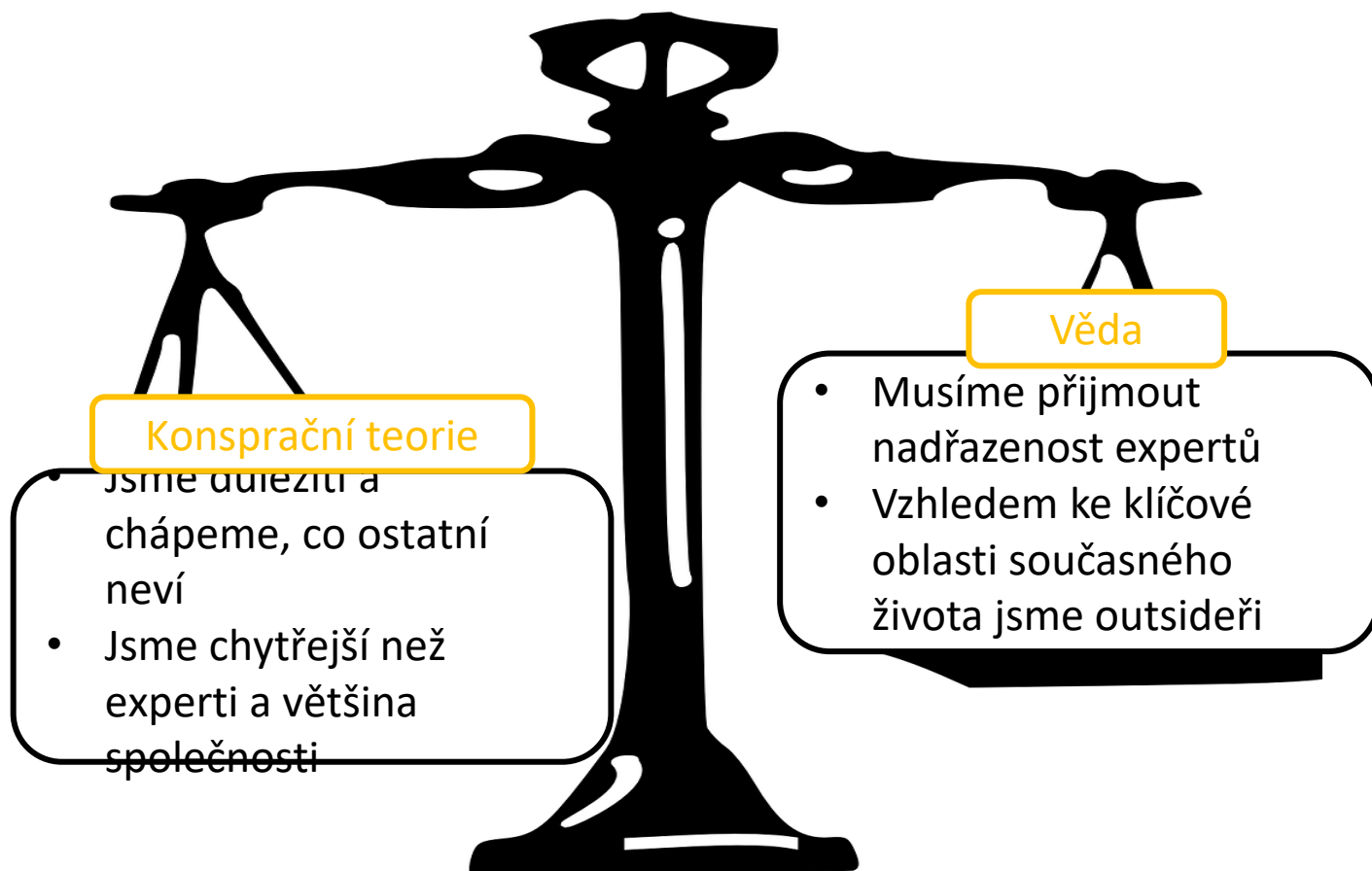
Sociální motivy pro konspirační teorie

Pozitivní obraz sebe a svého okolí

Pokud věřím konspiračním teoriím, můžu věřit, že vím něco, co ostatní nechápou, takže jsem jedinečný

Nemáme expertizu v relevantních oborech. Jsme z hlediska rozhodování o pandemii **outsideři**. Konspirační teorie místo toho umožní založit si svou vlastní skupinu těch, kdo „znají pravdu“ a stát se **insidery**.

Konspirační teorie jsou častější u narcistických lidí a u lidí, kteří mají vysokou potřebu cítit se jedineční

Není pravda,
ale

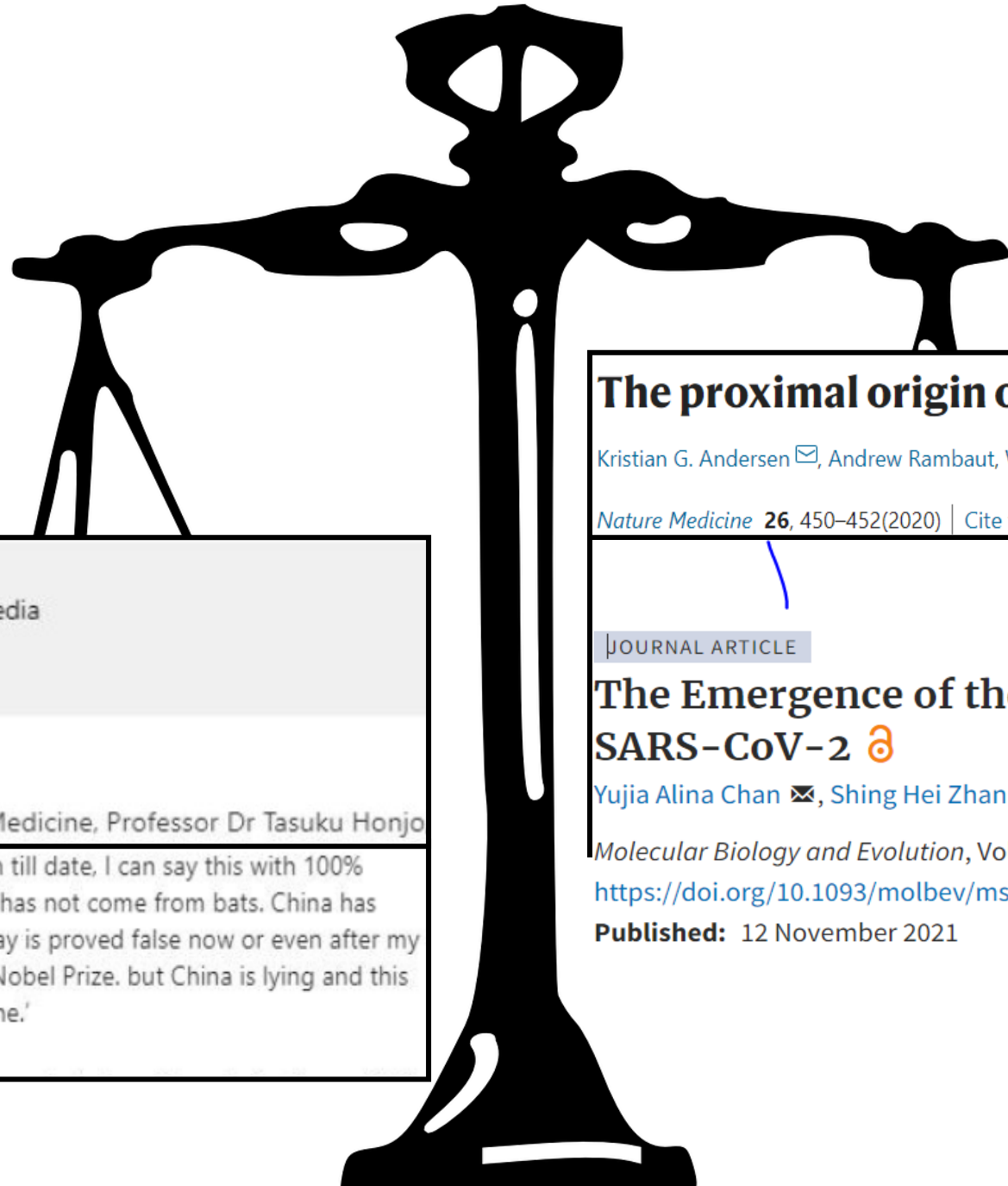

Tasuku Honjo - Wikipedia
en.m.wikipedia.org

SHOCKING ↓

Japan's professor of Physiology or Medicine, Professor Dr Tasuku Honjo

Based on all my knowledge and research till date, I can say this with 100% confidence that Corona is not natural. It has not come from bats. China has manufactured it. if what I am saying today is proved false now or even after my death, the government can w/draw my Nobel Prize. but China is lying and this truth will one day be revealed to everyone.'

The proximal origin of SARS-CoV-2

Kristian G. Andersen , Andrew Rambaut, W. Ian Lipkin, Edward C. Holmes & Robert F. Garry

Nature Medicine **26**, 450–452(2020) | [Cite this article](#)

JOURNAL ARTICLE

The Emergence of the Spike Furin Cleavage Site in SARS-CoV-2

Yujia Alina Chan , Shing Hei Zhan [Author Notes](#)

Molecular Biology and Evolution, Volume 39, Issue 1, January 2022, msab327,

<https://doi.org/10.1093/molbev/msab327>

Published: 12 November 2021

Není pravda,
ale

Pocit, že
rozumíme situaci

Tasuku Honjo - Wikipedia
en.m.wikipedia.org

SHOCKING ↓

Japan's professor of Physiology or Medicine, Professor Dr Tasuku Honjo

Based on all my knowledge and research till date, I can say this with 100% confidence that Corona is not natural. It has not come from bats. China has manufactured it. if what I am saying today is proved false now or even after my death, the government can w/draw my Nobel Prize. but China is lying and this truth will one day be revealed to everyone.'

The proximal origin of SARS-CoV-2

Kristian G. Andersen , Andrew Rambaut, W. Ian Lipkin, Edward C. Holmes & Robert F. Garry

Nature Medicine **26**, 450–452(2020) | [Cite this article](#)

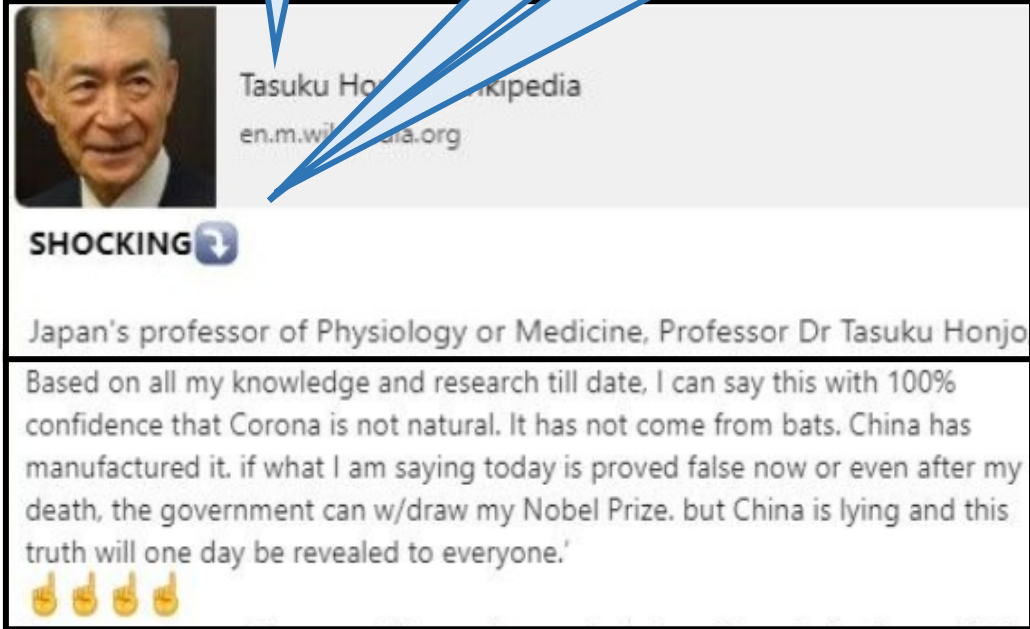
JOURNAL ARTICLE

The Emergence of the Spike Furin Cleavage Site in SARS-CoV-2

Yujia Alina Chan , Shing Hei Zhan [Author Notes](#)

Molecular Biology and Evolution, Volume 39, Issue 1, January 2022, msab327,
<https://doi.org/10.1093/molbev/msab327>

Published: 12 November 2021

Tasuku Honjo [Wikipedia](#)
[en.m.wikipedia.org](#)

SHOCKING

Japan's professor of Physiology or Medicine, Professor Dr Tasuku Honjo

Based on all my knowledge and research till date, I can say this with 100% confidence that Corona is not natural. It has not come from bats. China has manufactured it. if what I am saying today is proved false now or even after my death, the government can w/draw my Nobel Prize. but China is lying and this truth will one day be revealed to everyone.'

👍👍👍👍

Není pravda,
ale

Pocit, že
rozumíme situaci

Víme, co dělat

The proximal origin of SARS-CoV-2

Kristian G. Andersen [✉](#), Andrew Rambaut, W. Ian Lipkin, Edward C. Holmes & Robert F. Garry

Nature Medicine **26**, 450–452(2020) | [Cite this article](#)

JOURNAL ARTICLE

The Emergence of the Spike Furin Cleavage Site in SARS-CoV-2 [🔒](#)

Yujia Alina Chan [✉](#), Shing Hei Zhan [✉](#) [Author Notes](#)

Molecular Biology and Evolution, Volume 39, Issue 1, January 2022, msab327,
<https://doi.org/10.1093/molbev/msab327>
Published: 12 November 2021

Není pravda,
ale

Pocit, že
rozumíme situaci

Víme, co dělat

Cítíme se chytřejší a
výjimeční

Tasuku Honjo
en.m.wikipedia.org

SHOCKING

Japan's professor of Physiology or Medicine, Professor Dr Tasuku Honjo

Based on all my knowledge and research till date, I can say this with 100% confidence that Corona is not natural. It has not come from bats. China has manufactured it. if what I am saying today is proved false now or even after my death, the government can w/draw my Nobel Prize. but China is lying and this truth will one day be revealed to everyone.'

The proximal origin of SARS-CoV-2

Kristian G. Andersen , Andrew Rambaut, W. Ian Lipkin, Edward C. Holmes & Robert F. Garry

Nature Medicine **26**, 450–452(2020) | [Cite this article](#)

JOURNAL ARTICLE

The Emergence of the Spike Furin Cleavage Site in SARS-CoV-2

Yujia Alina Chan , Shing Hei Zhan [Author Notes](#)

Molecular Biology and Evolution, Volume 39, Issue 1, January 2022, msab327,

<https://doi.org/10.1093/molbev/msab327>

Published: 12 November 2021

Tasuku Honjo
en.m.wikipedia.org

SHOCKING

Japan's professor of Physiology or Medicine, Professor Dr Tasuku Honjo

Based on all my knowledge and research till date, I can say this with 100% confidence that Corona is not natural. It has not come from bats. China has manufactured it. if what I am saying today is proved false now or even after my death, the government can w/draw my Nobel Prize. but China is lying and this truth will one day be revealed to everyone.'

Není pravda, ale

Pocit, že rozumíme situaci

Víme, co dělat

Cítíme se chytřejší a výjimeční

The proximal origin of SARS-CoV-2

Kristian G. Andersen , Andrew Rambaut, W. Ian Lipkin, Edward C. Holmes & Robert F. Garry

Nature Medicine **26**, 450–452(2020) | [Cite this article](#)

JOURNAL ARTICLE

The Emergence of the Spike Furin Cleavage Site in SARS-CoV-2

Yujia Alina Chan , Shing Hei Zhan [Author Notes](#)

Molecular Biology and Evolution, Volume 39, Issue 1, January 2022, msab327, <https://doi.org/10.1093/molbev/msab327>

Published: 12 November 2021

Není pravda,
ale

Pocit, že
rozumíme situaci

Víme, co dělat

Cítíme se chytřejší a
výjimeční

Tasuku Honjo
en.m.wikipedia.org

SHOCKING

Japan's professor of Physiology or Medicine, Professor Dr Tasuku Honjo

Based on all my knowledge and research till date, I can say this with 100% confidence that Corona is not natural. It has not come from bats. China has manufactured it. if what I am saying today is proved false now or even after my death, the government can w/draw my Nobel Prize. but China is lying and this truth will one day be revealed to everyone.'

The proximal origin of SARS-CoV-2

Kristian G. Andersen , Andrew Rambaut, W. Ian Lipkin, Edward C. Holmes & Robert F. Garry

Nature Medicine **26**, 450–452(2020) | [Cite this article](#)

JOURNAL ARTICLE

The Emergence of the Spike Furin Cleavage Site in SARS-CoV-2

Yujia Alina Chan , Shing Hei Zhan [Author Notes](#)

Molecular Biology and Evolution, Volume 39, Issue 1, January 2022, msab327,

<https://doi.org/10.1093/molbev/msab327>

Published: 12 November 2021

Závisíme na ostatních

Není pravda,
ale

Pocit, že
rozumíme situaci

Víme, co dělat

Cítíme se chytřejší a
výjimeční

Tasuku Honjo
en.m.wikipedia.org

SHOCKING

Japan's professor of Physiology or Medicine, Professor Dr Tasuku Honjo

Based on all my knowledge and research till date, I can say this with 100% confidence that Corona is not natural. It has not come from bats. China has manufactured it. if what I am saying today is proved false now or even after my death, the government can w/draw my Nobel Prize. but China is lying and this truth will one day be revealed to everyone.'

The proximal origin of SARS-CoV-2

Kristian G. Andersen , Andrew Rambaut, W. Ian Lipkin, Edward C. Holmes & Robert F. Garry

Nature Medicine **26**, 450–452(2020) | [Cite this article](#)

JOURNAL ARTICLE

The Emergence of the Spike Furin Cleavage Site in SARS-CoV-2

Yujia Alina Chan , Shing Hei Zhan [Author Notes](#)

Molecular Biology and Evolution, Volume 39, Issue 1, January 2022, msab327,
<https://doi.org/10.1093/molbev/msab327>

Published: 12 November 2021

Závisíme na ostatních

Jsme zranitelní

Není pravda,
ale

Pocit, že
rozumíme situaci

Víme, co dělat

Cítíme se chytřejší a
výjimeční

Tasuku Honjo
en.m.wikipedia.org

SHOCKING

Japan's professor of Physiology or Medicine, Professor Dr Tasuku Honjo

Based on all my knowledge and research till date, I can say this with 100% confidence that Corona is not natural. It has not come from bats. China has manufactured it. if what I am saying today is proved false now or even after my death, the government can w/draw my Nobel Prize. but China is lying and this truth will one day be revealed to everyone.'

The proximal origin of SARS-CoV-2

Kristian G. Andersen , Andrew Rambaut, W. Ian Lipkin, Edward C. Holmes & Robert F. Garry

Nature Medicine **26**, 450–452(2020) | [Cite this article](#)

JOURNAL ARTICLE

The Emergence of the Spike Furin Cleavage Site in SARS-CoV-2

Yujia Alina Chan , Shing Hei Zhan [Author Notes](#)

Molecular Biology and Evolution, Volume 39, Issue 1, January 2022, msab327,
<https://doi.org/10.1093/molbev/msab327>

Published: 12 November 2021

Nerozumíme
tomu co se děje

Jsme zranitelní

Závisíme na ostatních

Čemu věřit?

„Eminence based medicine“

Versus

„ Evidence based medicine“

Konspirační teorie jsou jednoduchou odpovědí na složité problémy

Nestaví nás před žádná obtížná dilemata :

Bude Vám víc chybět školní docházka nebo babička?

Konspirace

Kognitivní motivy

- Potřebujeme rozumět světu kolem sebe – je to spiknutí

Existenciální motivy

Dějí se kolem nás nezávisle na biologické hrozbě, ale na podvodech. Víme kdo za to může
Máme to pod kontrolou

Sociální motivy

- My jsme elita. Insideři, kteří prohlédli. Takže se na těch podvodech nebudeme podílet.
Nejsme ovce,

Kognitivní motivy

- Nerozumíme tomu, co se děje. Porozumět vědě je obtížné)
- **Existenciální motivy**
. Budoucnost je nepředvídatelná.
Snadná řešení neexistují
Nemáme to pod kontrolou
- **Sociální motivy**
Závisíme na expertech. Jsme outsideři.

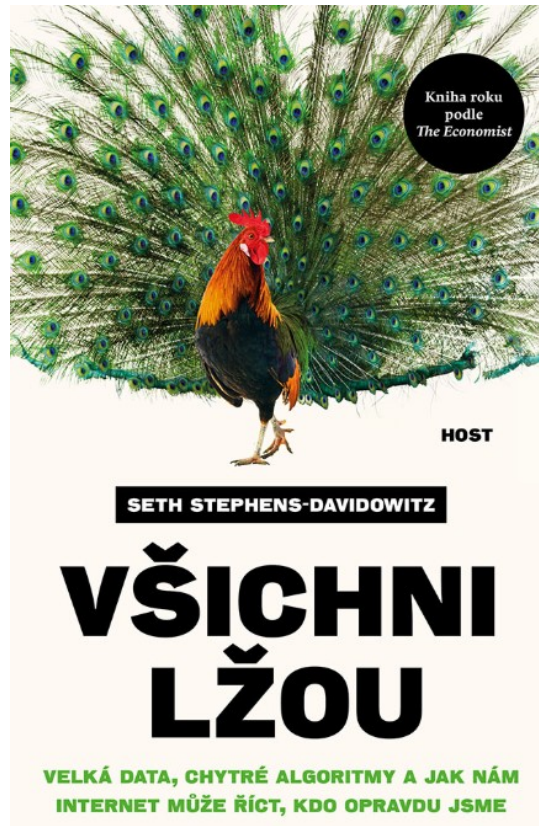
Co máme v těžkých časech chtít

- od své vlády

Jasný a konsenzuální plán

Střízlivou komunikaci

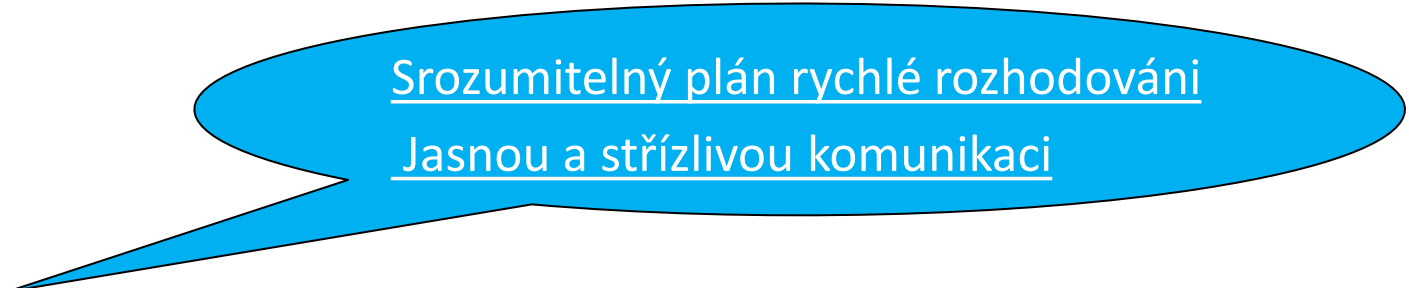
Přesně cílené mediální intervence

CÍLENÉ KAMPANĚ TYPU Cambridge Analytica ve zdravotnictví.

Co máme v těžkých časech chtít

- od lokálních politiků
- od odborníků
- od sebe

Srozumitelný plán rychlé rozhodování
Jasnou a stručnou komunikaci

Co máme v těžkých časech chtít

- od lokálních politiků

Srozumitelný plán rychlé rozhodování
Jasnou a stručnou komunikaci

- od odborníků

Evidence based medicine
výsledky , metodiku, teprve po nich
diskuse a spekulace a na závěr
konflikt zájmů

- od sebe

Co máme v těžkých časech chtít

- od lokálních politiků

Srozumitelný plán rychlé rozhodování
Jasnou a střízlivou komunikaci

- od odborníků

Evidence based medicine
výsledky , metodiku, teprve po nich
diskuse a spekulace a na závěr
konflikt zájmů

- od sebe

Převzmete kontrolu, nad tím co
máte ve své moci :
Filtrujte informace - SOCIÁLNÍ SÍŤ
- ZPRÁVY

Changes in ambulance departures for assault calls during COVID-19 pandemic restrictions

Vojtech Pisl¹ | Jan Vevera^{1,2} | Lubomír Štěpánek³ | Jan Volavka^{1,4}

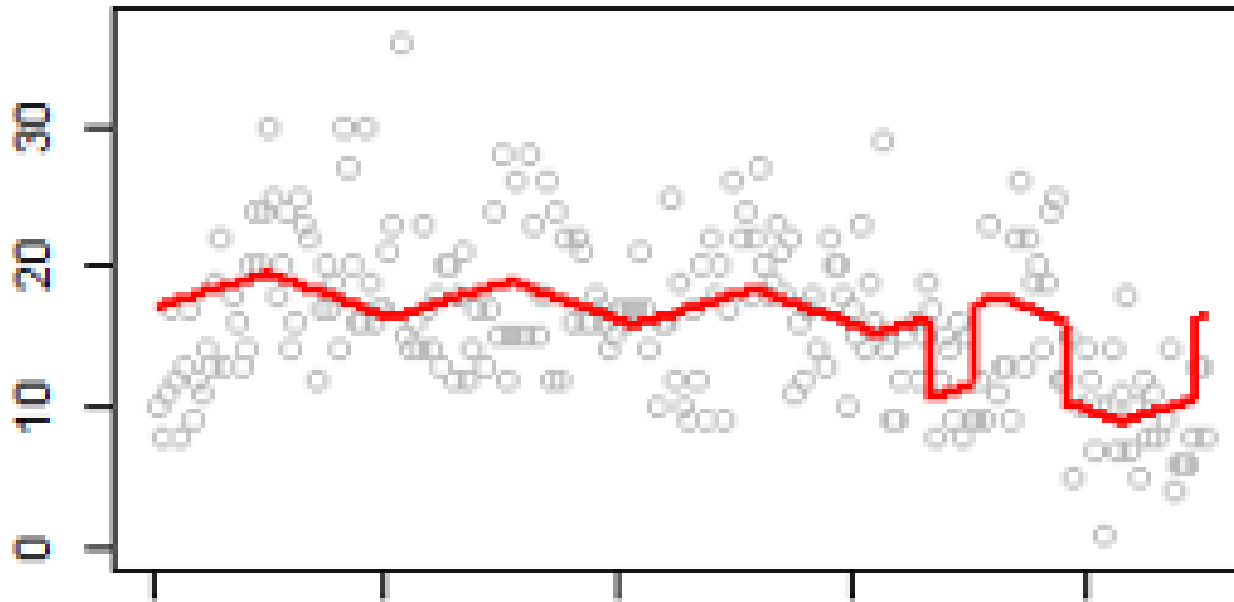
Plzeňský výzkum

Data ze Zdravotní záchranné služby Plzeňského kraje, záznamy o výjezdech k napadení mezi 1.1.2017 a 30.4.2021:

- široká datová základna (n = 3640, 14,81 útoků týdně)
- bezprostřední návaznost na zranění
- údaje o závažnosti zranění (NACA classification: 0-6): umožňují usuzovat na neochotu volat vs neexistenci poranění

- **Snížení výjezdů ZZS k útokům během covidových opatření o 39%**
- Neproklázali jsme rozdíl mezi muži a ženami
- Snížení u útoků mimo domov, setrvalý stav u útoků doma
- Závažnost zranění nestoupala, takže se snížil spíš počet útoků než ochota volat ZZS

Co do násilných útoků vedoucích k výjezdu záchranné služby jsou protipandemická opatření preventivním faktorem

Violent behavior and the COVID-19 lockdowns: a nationwide register-based study

Vojtech Pisl^{1*}, Jan Vevera¹, Jakub Holas² and Jan Volavka^{1,3}

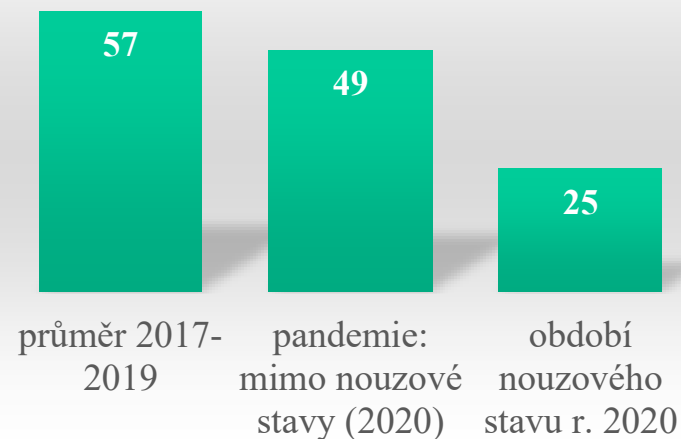
¹Faculty of Medicine in Pilsen, Charles University, Pilsen, Czech Republic, ²Institute of Criminology and Social Prevention, Prague, Czech Republic and ³Emeritus, Department of Psychiatry, New York University, NY, USA

Original Research

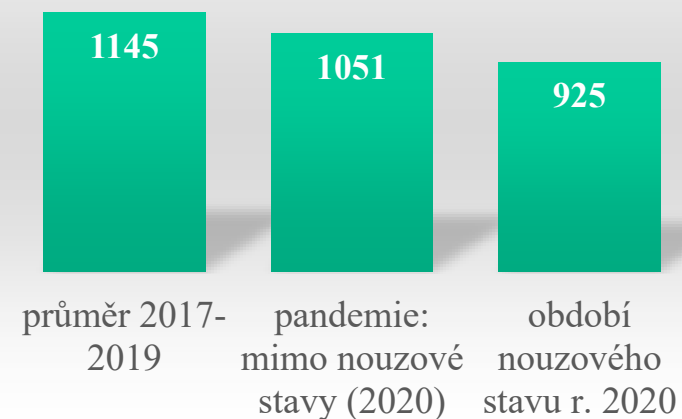
Vedly pandemické restriktce ke změně v počtu závažných fyzických napadení?

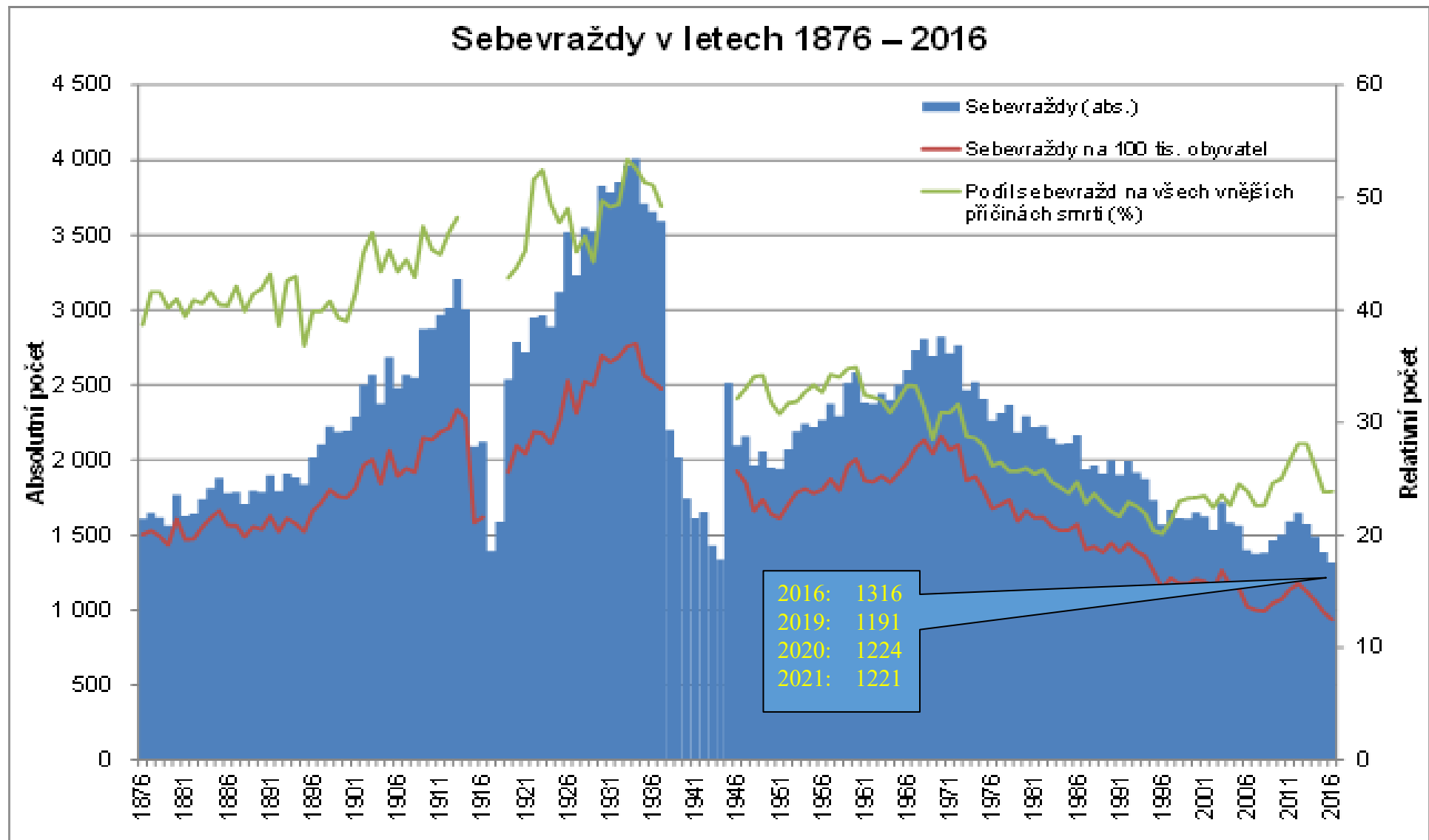
- Počet hospitalizací v důsledku napadení poklesl během vyhlášeného nouzového stavu o 55%
- Pokles byl výraznější u mužů než u žen a chyběl u pacientů s F10 v anamnéze.
- Počet násilných trestných činů evidovaných Policií ČR poklesl v průběhu nouzového stavu o 19%

Týdenní počet hospitalizací v důsledku napadení

Měsíční počet násilných kriminálních činů

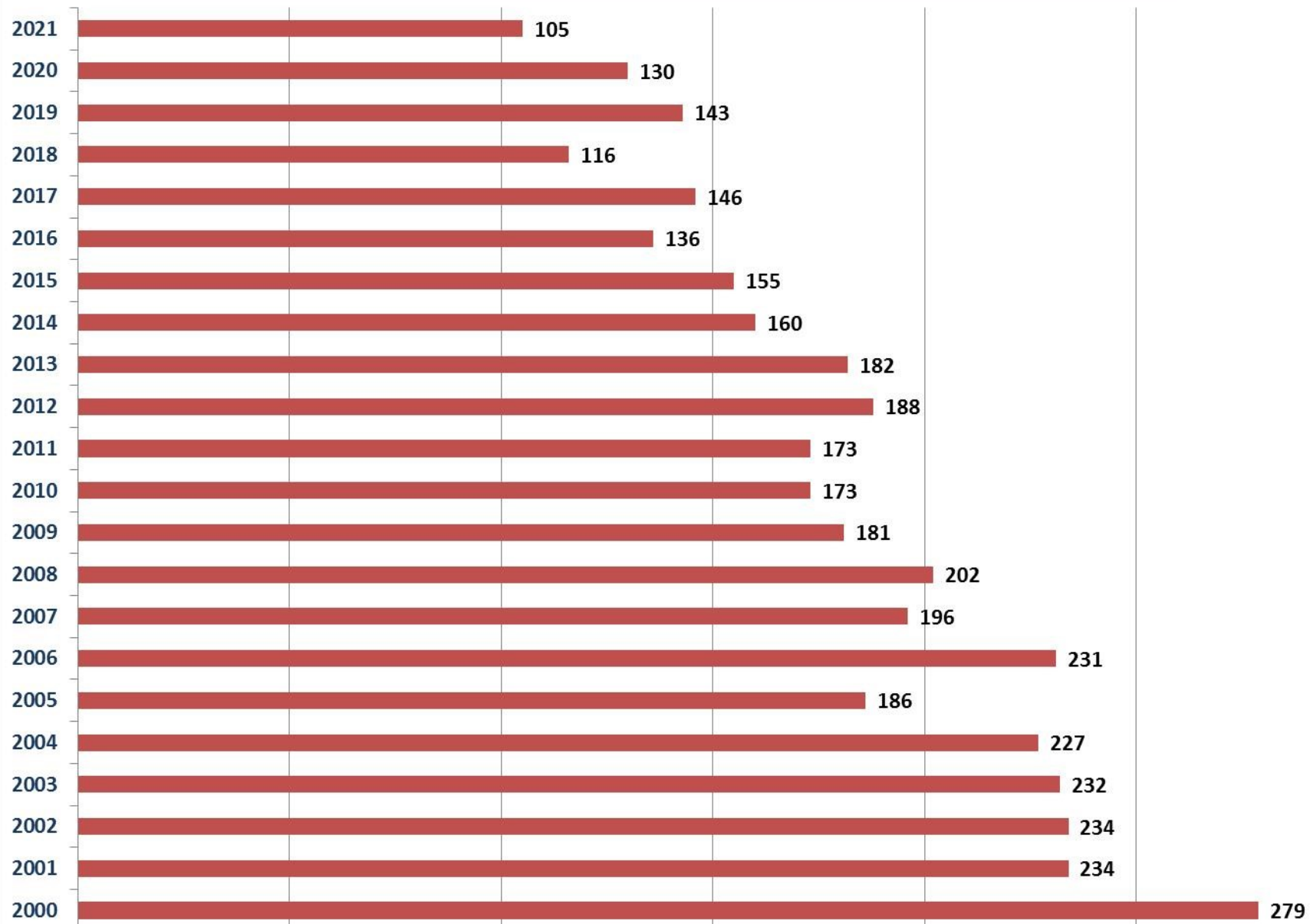

Sebevraždednost klesá.

Prožíváme léta s nejnižší počtem zemřelých

Počet vražd v ČR (včetně přípravy vraždy a pokusu vraždy, Počet příprav k tr. č. vraždy představuje cca 4-8 skutků ročně). Pramen: Policie ČR - Statistické přehledy kriminality

Vyzkoušet Premium Přihlásit

iDNES.cz / ZPRAVODAJSTVÍ

Domácí Zahraničí Krimi Kraje Volby Ek

44 fotografií

Dramaticky roste počet vražd. Do konce dubna jich je 54, o třetinu víc než loni

pátek 6. května 2022 116

Loni přibylo vražd. Roste napětí ve společnosti, varuje policie

13. 1. 2023, 11:06

[ČTK, Novinky](#)

V Česku se loni stalo 150 vražd, o 45 více než předloni. Téměř polovina zůstala ve stadiu pokusu. Vyplývá to ze statistik, které v pátek zveřejnilo policejní prezidium. Podle policie vývoj kopíruje negativní změny v současné společnosti, která je orientovaná na materiální hodnoty a má tendenci k silovému řešení problémů.

Ve skutečnosti se počet vražd z extrémně nízkých covidových čísel pomalu vrací k předcovidovým hodnotám.

NENECHTE SE STRAŠIT

Noviny straší epidemiemi násilí a sebevražd

Proč?

Protože jsme evolučně citlivější na negativní podněty.

Všichni jsme potomky těch, kteří 10x zbytečně utekli. Ne těch kteří se zbytečně nechali sníst.

Odborníci, kteří se snaží zajistit finance pro svůj obor ten bludný kruh úzkostí dále roztácejí.

Úzkosti vyvolané těmito poplašnými zprávami ale zůstávají a škodí.

Pohledem násilí a sebevražd žijeme v nejkřidnější době české historie.

A co děti?

NENECHTE SE STRAŠIT

A co děti?

Dětí sebevraždy umírá v posledních dvou dekadách pořád stejně, mezi 30 až 50 ročně.

Epidemií dětských sebevražd znamená narůst z extrémně nízkého covidového čísla 20 na pořád podprůměrně číslo 35 v roce 2021.

To že více dětí volá o pomoc, když jich více neumírá lze videt i jako pozitivní zprávu, nebojí se říci si o pomoc.

Naučte se vidět sklenici poloplnou ne poloprázdnou.

Při jaderných katastrofách mají strach a stres na svědomí víc oběti než záření

Havárie	<u>Kyštym</u> (SSSR)	<u>Windscalefire</u> (Sellafield, UK)	<u>Three Mile</u> <u>Island</u> (US)	<u>Buenos</u> <u>Aires</u> (Argentina)	<u>Černobyl</u> (SSSR)	<u>Fukušima</u> (Japonsko)
Datum	<u>29.09.1957</u>	<u>10.10.1957</u>	<u>28.03.1979</u>	<u>23.09.1983</u>	<u>26.04.1986</u>	<u>11.03.2011</u>
INES	6	5	5	4	7	7
Úmrtí přímo na místě havárie	0 (5,10)	0 (5,6)	0 (3,4)	0 (8)	2 (1)	0 (7)
Úmrtí na následky nemoci z akutního ozáření v následujících dnech	0 (5,10)	0 (5,6)	0 (3,4)	1 (8)	28 (1)	0 (7)
Pozdější zaznamenaná úmrtí způsobená následky ozáření	X	0 (5,6)	0 (3,4)	0 (8)	30 * (9)	1 (7)
Odhady úmrtí způsobených radioaktivní kontaminací	X	0 (5,6)	0 (3,4)	0 (8)	4000 (12) 93000 *** (2)	0 (7)
Odhady úmrtí nezpůsobených radioaktivní kontaminací	X	0 (5,6)	0 (3,4)	0 (8)	X	2688 (10,11) ** <u>***</u>

Při jaderných katastrofách mají strach a stres na svědomí víc oběti než záření

Obě situace, únik radioaktivity i pandemie covidu, mají společnou „neviditelnost“, rizikovost a mortalitu pro zdraví při přímém zasažení, ale v obou situacích lze taktéž zachytit obrovskou roli psychiky v krizové situaci.

Příklady Černobylu a Fukušimy ukazují, **že hlavním zabijákem není radiace, ale lidská reakce na ní.**

Takto způsobené ztráty je možné ovlivnit. V akutní fázi veřejnost může reagovat jak inhibujícím strachem, který vede k opuštění rutinních vzorců chování a je nakažlivý, jak jsme to viděli ve Fukušimě, tak posílením, jak jsme to mohli vidět při náletech na Londýn za Druhé světové války nebo při obraně Kyjeva v únoru 2022.

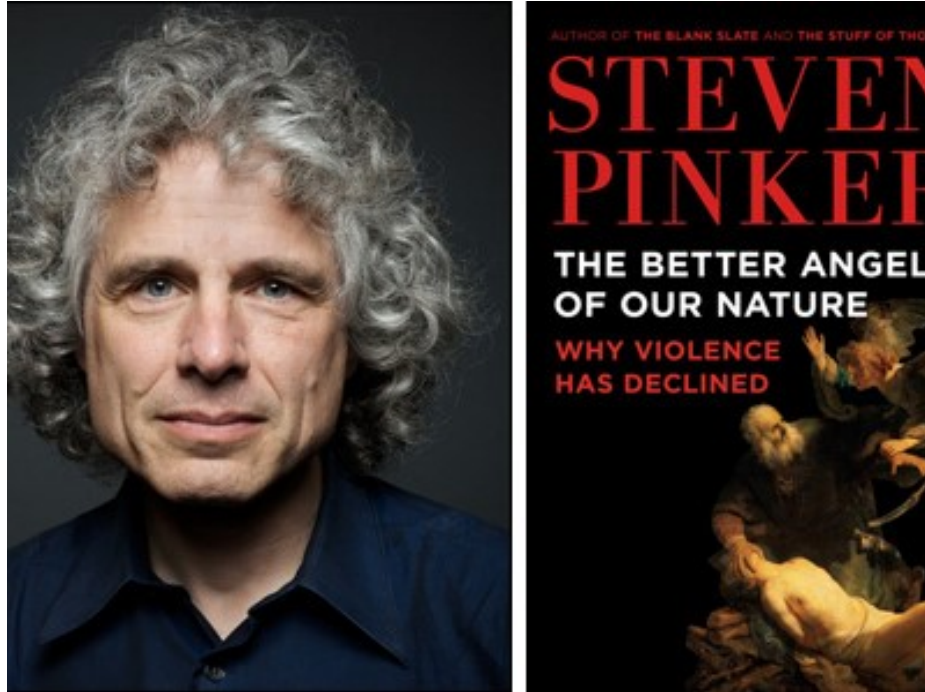
Při jaderných katastrofách mají strach a stres na svědomí víc oběti než záření

Ve Fukušimě a v Černobylu se opakovaly stejné chyby. Nebyl zajištěn plán evakuace. V důsledku zmatku, který ve Fukušimě sítol strach z ozáření zemřelo 573 lidí. V důsledku ozáření ale nezemřel nikdo.

V Černobylu na akutní nemoc z ozáření zemřelo 30 lidí. Považujeme za pravděpodobné, že počet osob, které zemřely během prvních týdnů důsledku evakuace (dehydratace a kardiovaskulární problémy, nedostatečná následná péče) byl vyšší

Ve střednědobém horizontu se lidé bojí onkologických komplikací, ale skutečnými důvody jejich úmrtí jsou opět důsledky stresů (umírají smutkem)

Navzdory mediálním obrazům žijeme v nejbezpečnějším období naší povalečné historie

Today we are living in the most peaceful time in humanity's **existence**.

www.ted.com/talks/steven_pinker_on_the_myth_of_violence

Děkuji za pozornost

VEVERAJ@fnplzen.cz

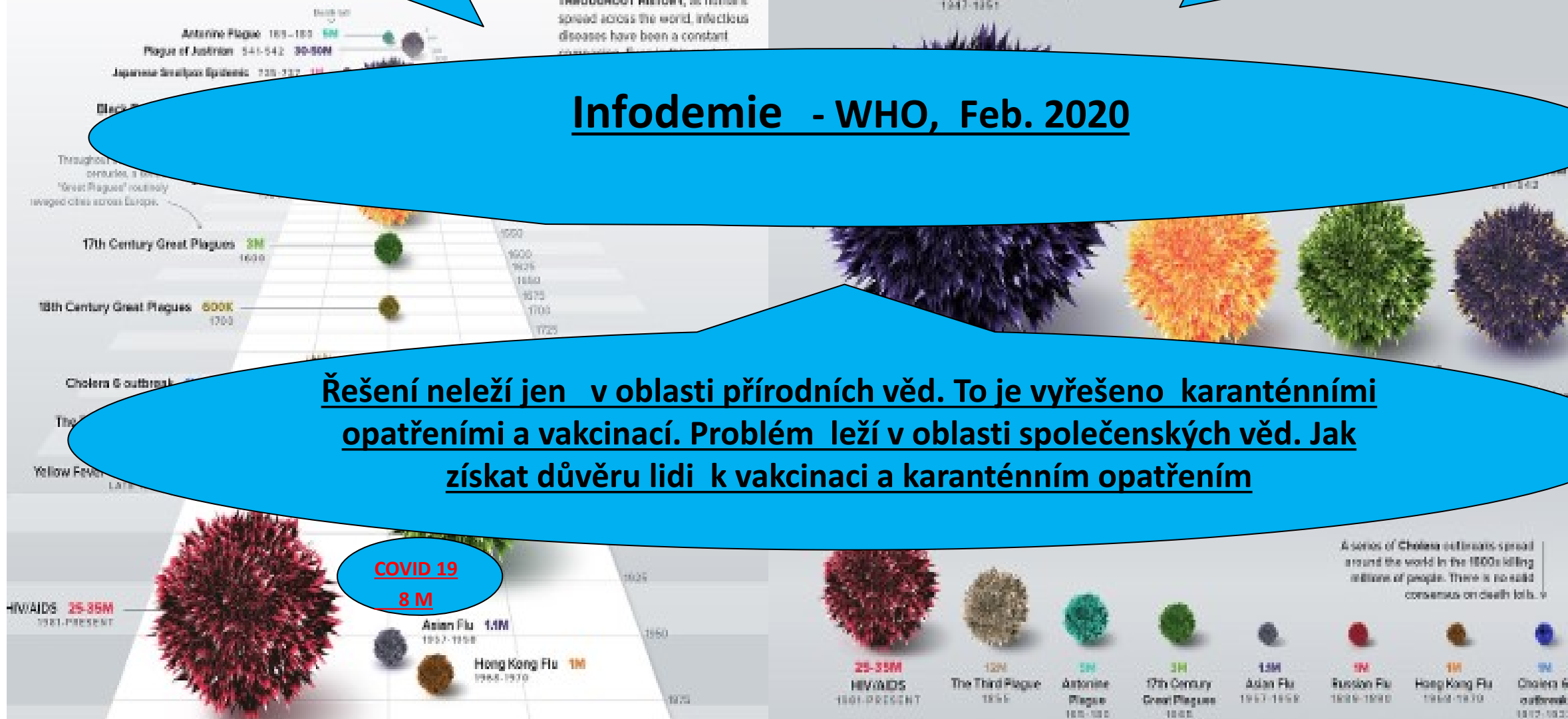
PERSPEKTIVA
VEŘEJNÉHO ZDRAVÍ?

PERSPEKTIVA
INDIVIDUÁLNÍCH
SVOBOD?

Infodemie - WHO, Feb. 2020

Řešení neleží jen v oblasti přírodních věd. To je vyřešeno karanténními opatřeními a vakcinací. Problém leží v oblasti společenských věd. Jak získat důvěru lidí k vakcinaci a karanténním opatřením

COVID 19
8 M

INTERVENCE K REDUKCI FRUSTRACE A NÁSILÍ SE LIŠÍ

Stádium konfliktu	Projevy chování	Intervence
Stádium úzkosti	změna chování vzhledem k pocitům ohrožení, zvýšený fyzický arousal	identifikace spouštěčů, podpurný přístup
Stádium verbální agrese	nástroj k zastrašení osob kolem sebe, snaha o řešení konfliktu prostřednictvím komunikace	asertivní přístup
Stádium fyzické agrese	cílem je zranění druhé osoby, snaha získat plnou kontrolu nad situací	defensivní přístup
Stádium zklidnění	<p>NAVÝŠENÍ POLICISTŮ UTEČ SCHOVEJ SE BOJUI.</p>	podpurný přístup a otevřená komunikace

Frustrace z nejistoty a ponížení!
 Zlepšení komfortu testovacích center. Klienty posaďte.

Nekomentujeme hodnotící soudy
 (všichni mne štvete,,,,,)
 Nedat impulsivní odpověď!

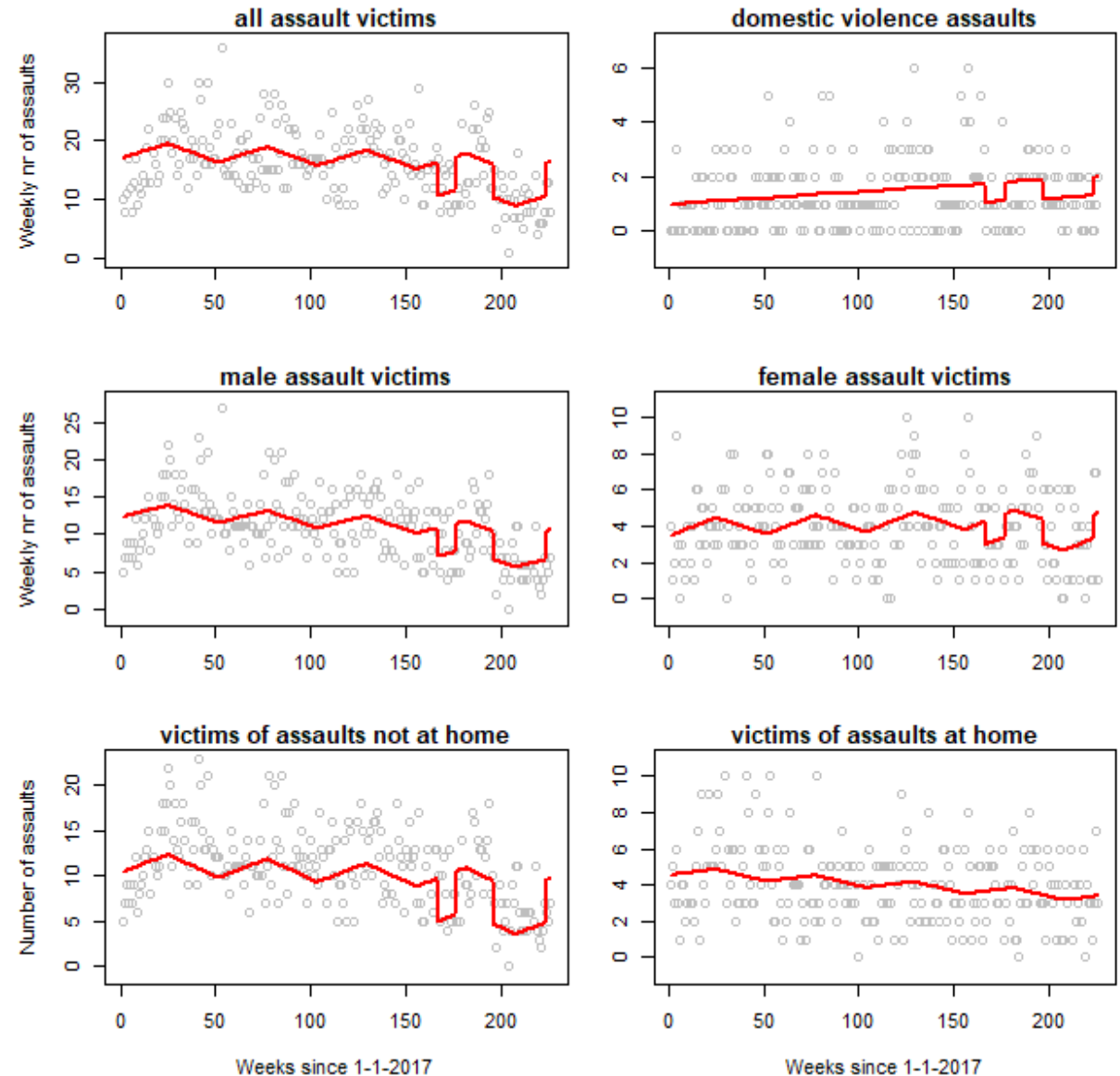
Mění karantény frekvenci traumát v důsledku násilí? Plzeňský výzkum

- Data ze Zdravotní záchranné služby Plzeňského kraje, záznamy o výjezdech k napadení
- Data seskupená po týdnech mezi 1.1.2017 a 30.4.2021:
 - 14,81 útoků týdně, Data podle pohlaví pacienta, lokality útoku (doma vs jinde) a podezření na domácí násilí
- Výhody:
 - Bezprostřední návaznost na útoky (bez časového prodlení, zdravotnické místo sociálních/úředních)
 - široká datová základna (n = 3640)
 - údaje o závažnosti zranění (NACA classification: 0-6): umožňují usuzovat na neochotu volat vs neexistenci poranění
- Limity:
 - Záznamy určené pro jiné účely, nutnost interpretovat poznámky operátorů
 - Pacient nemusí být obětí, zahrnutí planých výjezdů, vycházení ze svědectví volajícího
 - ZZS někdy volá třetí osoba, která může být během pandemie přítomná s nižší pravděpodobností

lineární model

- Muži:
 - 25.71% rozptylu, všechny prediktory signifikantní
 - Žádný efekt na závažnost
- Ženy:
 - 6.46% rozptylu: marginální snížení četnosti během restrikcí a v zimě
 - Žádný efekt na závažnost

Linear model of ambulance departures to:

Interpretace výsledků

- Snížení četnosti útoků během covidových opatření o 43%
 - Závažnost zranění nestoupla, takže se snížil spíš počet útoků než ochota volat ZZS
- Snížení se týkalo zejména mužských obětí a násilí mimo domov
- Útoky na ženy & doma zůstaly stabilní
 - Závažnost se nezměnila, což opět vyvrací hypotézu o možném zvýšení násilí kompenzovaném nižší ochotou volat
- Domácí násilí: marginální úbytek svědčí o stabilním stavu během pandemických opatření
 - Závažnost se nezměnila; nenarostl ani počet ženských obětí / obětí doma

závěry

- Co do násilných útoků jsou protipandemická opatření preventivním, nikoli rizikovým faktorem.

Gramotnost – mediální, vědecká, zdravotní

- **Mediální gramotnost**

- Schopnost najít a ověřit informace, chápat, odkud pochází a posoudit důvěryhodnost jejich zdroje

- **Vědecká gramotnost**

- Porozumění principům vědy a základním vědeckým poznatkům

- **Zdravotní gramotnost**

- Schopnost najít a využít informace týkající se zdraví

Gramotnost, vědomosti a vzdělání činí lidi méně náchylné k hledání konspiračních vysvětlení

Health literacy – a key determinant of health

... literacy is a stronger predictor of an individual's health status than income, employment status, education level and racial or ethnic group.

hospitalization and rehospitalization, in morbidity and premature death. The E Health Literacy Survey used a more comprehensive measure of health literacy as a strong an

(WHO, 2015)